

พระราชนิพนธ์ภาษาบาลี
ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ว่าด้วยพระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์
ทศวงศานุวิจิตร แปลเป็นไทย

๑๖ ก.ย. ๒๕๒๓

หอสมุดแห่งชาติ

หอสมุดแห่งชาติ นครพนม

พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงพระศพ

หม่อมเจ้าสุภกาภรณ์ ไชยันต์

ณ สำนักทศวงศานุวิจิตรรัตนโกสินทร์

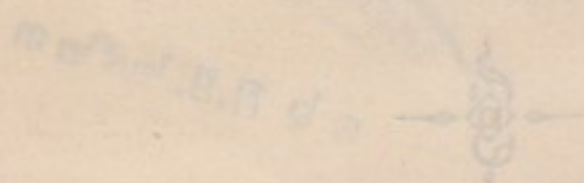
๓๐ ตุลาคม ๒๕๐๑

ศก.
959.305
พ375พส
2501

ศึกษานานาชาติ
ตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร
โรงเรียนนานาชาติ

โรงเรียนนานาชาติ ศึกษานานาชาติ

โรงเรียนนานาชาติ
ศึกษานานาชาติ

โรงเรียนนานาชาติ ศึกษานานาชาติ

เลขที่ ๑๑ ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร

เลขที่ ๑๑๑ ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร

โรงเรียนนานาชาติ ศึกษานานาชาติ

เลขที่ ๑๑๑ ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร

คำนำ

หม่อมเจ้าสุภาภรณ์ เป็นพี่ใหญ่ของบรรดาโอรสธิดาเสด็จพ่อทุกองค์ ท่านวางพระองค์เป็นผู้หลักผู้ใหญ่ไม่มากไม่น้อยตลอดพระชนม์ชีพอันยาวนาน นื่อง ๆ ในกรมเดียวกัน แต่พี่น้องต่างกรมที่มวี่ส่าส่าต่างองค์ต่างนับถือท่านเยี่ยงครูฐานันยบุคคล แม้พระชนมายุจะล่วงเลยมาถึงปัจฉิมวัย ท่านก็ยังแข็งแรงพอควร แต่เป็นคราวโชคร้ายที่ท่านเผชิญพลาตตมทหวัหหม้อการถึงฮฐุหัท ได้เี่ยวยากันมาจากทะเลาตุเหมือนกับเป็นปกติ แต่ภายหลังกตของตงชพตกษยตด้วยเหตุนี้เอง ทำให้สกุตไชยนตรดักวาทะอย่างขิง

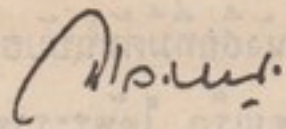
บัดนี้ถึงคราวที่กำหนดกันไว้ว่าจะทำพระศพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงทราบ จึงมีพระราชดำรัสรับจะพระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์โดยตลอด ซึ่งทำให้บรรดาพี่น้อง ๆ รุ้สกับตเป็นต้นเกิดตาดันกระหม่อม ฉนยากที่จะหาต้อยคำใดมาเขียนลงในนี้ ให้สมแก่พระมหากษัตริย์คุณนั้นได้

ได้ปรารภจนถึงเรื่องจะหาหนังสือเรื่องใดมาพิมพ์ขึ้นเป็นพระศกตงานพระศพนี้ อยากจะได้พระราชทานหนังสือใดเรื่องหนึ่ง ที่เป็นผู้พระราชหัตถ์พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ ผู้ทรงเป็นต้นสกุตโดยตรงของพวกไชยนต์ ได้ขอให้นายชนิต อัยโพธิ์ อธิบดีกรมคดีปกครองช่วยค้นหาในบรรดาหนังสือที่มตณบับอยู่ในหอพระสมุด ท่านอธิบดีได้มีแก่ใจช่วยค้นหาโดยเร็ว ได้พระราชหัตถ์เสนาที่ยังไม่เคยได้นำออก

พิมพ์เลยเพียงฉบับเดียว เพราะพระราชนิพนธ์นั้น ๆ ได้พิมพ์แต่เพียงฉบับเดียว
 ที่ยังเหลืออยู่ฉบับนี้ ได้ตรวจดูไม่สู้มีเนื้อความใดที่มหาชนจะสนใจ
 อ่าน ทั้งจำนวนก็น้อยนัก ไม่พอที่จะนำมาพิมพ์ขึ้นเป็นเล่มได้ ได้ทราบ
 ว่าจะมีพระรชนิพนธ์ภาษาบาลีอยู่เรื่องหนึ่ง ว่าด้วยพระราชพงศาวดาร
 กรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งหลวงญาณวิจิตรแปลไว้เป็นไทย และราชบัณฑิต
 ศึกษาศาสตร์ได้จัดพิมพ์ขึ้นครั้งหนึ่งแล้ว เมื่อพุทธศักราช ๒๔๕๗ เป็นเวลา
 สิบเจ็ดปีมาแล้ว จะหาต้นฉบับอ่านทุกฉบับโดยยาก และพระอรวงค์
 เชื้อ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร ทรงพระดำริว่า หนังสือเรื่องนัยอม
 มีประโยชน์ โดยเฉพาะทางประวัติศาสตร์และหลักภาษา หากจะพิมพ์
 ขึ้นใหม่ฉบับนี้ ก็น่าจะไม่เกินต้องการ นี้เอง จึงปฏิบัติตามพระดำริ
 ของพระองค์ท่านด้วยความยินดี และขอบพระคุณเป็นอันมาก

ส่วนประวัตินั้น หม่อมเจ้าสุรางค์ศรี โคกนาว ผู้ร่วมวัยร่วม
 ดำเนินในพระบรมมหาราชวังมาด้วยกัน และทรงคุ้นเคยถูกอุบายด้วยกัน
 มาแต่ทรงพระเยาว์ ได้ทรงรับเขียนประทานมา จึงขอประทานบันทึก
 ความดำเนินในพระคุณอันยิ่งของท่านไว้ในที่นี้ด้วย

หากส่วนกุศโลบายจะอาจบังเกิดจากวิทยาทานนี้ ก็ขออุทิศถวาย
 หม่อมเจ้าสุภาพรรณ ผู้เสด็จล่วงลับไปแล้วนั้นเทอญ

(ลงพระนาม)

วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๐๓

ประวัติ

หม่อมเจ้าสภากาภรณ์ ไชยันต์

หม่อมเจ้าสุรางคศรี โสภางค์ ทรงเรียบเรียง

หม่อมเจ้าหญิงสภากาภรณ์ ไชยันต์ ประสูติเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๒๖ (ตรงกับปีมะแม รัตนโกสินทรศก ๑๐๒ จุลศักราช ๑๒๔๕) เป็นธิดาองค์ใหญ่ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นมหิศรราชหฤทัยและหม่อมม่าย ไชยันต์ เมื่อทรงพระเยาว์ได้เสด็จเข้าไปอยู่ในพระบรมมหาราชวังในตำแหน่งพระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าบุษบันบัวผัน (พระเชษฐภคินีร่วมเจ้าจอมมารดาภักย์กับพระชนกของท่าน) เมื่อหม่อมแม่สิ้นชีพแล้ว ได้เสด็จไปทรงเขียนหนังสือทูลเกล้าฯ ถวาย หม่อมเจ้าสภากาภรณ์ หม่อมเจ้าภริมาสงวน หม่อมเจ้าประมวดีทรัพย์ ซึ่งร่วมหม่อมมารดาภักย์นั้น แต่สมเด็จพระพันปีหลวงฯ จึงได้ทรงรับเลี้ยงดูตลอดมา พระราชทานให้เข้าเรียนในโรงเรียนราชกุมารี ในพระบรมมหาราชวัง และให้ประทับบนพระที่นั่งบรมราชสถิตยมโหฬาร เพื่อได้เป็นเพื่อนเล่นเดียวกับเจ้าฟ้าวไลยอลงกรณ์ ครั้นพระชันษาได้ ๑๓ ปี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เข้าพิธีเกศาภักดิ์ ได้เข้าแห่ในกระบวนเดียวกับพระเจ้าลูกยาเธอพระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากร (กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินทร) และหม่อมเจ้าอื่น ๆ อีก ๓ องค์ ก่อนนั้นจะไปราวสามปี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เข้ากระบวนแห่ได้ภักดิ์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเจ้าพ้ามหาวชิรุณหิศ นำหน้า

ประวัติ

พระยานมาศกู่กับหม่อมเจ้าหญิงประวาศสวัสดิ์ โสณกุล

หม่อมเจ้าสุภาภรณ์ เสด็จอยู่ในตำแหน่งสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าไฉนอดุลยธรรมาธิบดี กรมหลวงเพชรบุรีราชสิรินทรตลอดมา ใน พ.ศ. ๒๔๖๕ ได้ตามเสด็จไปรักษาพระองค์ถึงทวีปยุโรป เป็นเวลา ประมาณปีกว่า

ในทางฐานันดรศักดิ์ ได้ทรงรับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฯ ชั้นดุษฎี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๘ และชั้นดุษฎี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๔

หม่อมเจ้าสุภาภรณ์ประสูติเนื่องจากอุบัติเหตุ ถึงชีพิตักษัย เมื่อ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๐๓ ในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

๑๑๒
 ๑๑๓
 ๑๑๔
 ๑๑๕
 ๑๑๖
 ๑๑๗
 ๑๑๘
 ๑๑๙
 ๑๒๐
 ๑๒๑
 ๑๒๒
 ๑๒๓
 ๑๒๔
 ๑๒๕
 ๑๒๖
 ๑๒๗
 ๑๒๘
 ๑๒๙
 ๑๓๐

แต่ที่ทักว่าดวงของคนขอ ให้ดูท้องที่
รกซาดจากชาติที่ใดจะดูของคน
ใดละเป็นที่ใดที่ใดก็ดูได้
ตำรา เพื่อจะดูคนที่
ของพ่อ ที่คนมีสหกรณ์
พ่อหรือแม่ พ่อแม่ที่ดี
คนที่พ่อแม่ที่ดีคือคนดี
สิ่งนี้ ที่สิ่งใดพ่อแม่ ในใจ
ใจของพ่อแม่ อาจมี ๖๐
ในใจที่แท้ พ่อแม่ ที่คน ๗๑ = ๖๐
รวมเป็นเลข ๕๐

พ่อแม่ที่ดีคนทุกคนต้อง
รักใคร่กัน
คือคนดีของบ้าน

วันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕ ๑๖๔

ทูลองค์โยงพื้ทักทาบ

ดวงมณีไฉนทาบทั่ว อหิมา

แสงซังมาบเกิดม้แก่โอหฬ

มณีมีความเสภาใดก. เรือใจ

ดวงเพ็พอหิมาก และรัศ

ไม่รชบไพจิริงแททๆ มีคณ

สธสารเอกบทัชลูกกัณฑ์ และ

เรือบถพู่ทาบดวง มณีเพ

นวงเอเพอหิมาก ทอให้เอ

ทังใจตังรศอามบ ุอรัณ

รักชาติ รัก เพาะข้าวโพด
ยังเห็นที่ตอ้งการมากหนัก ทั้ง
ทองมอการและ รวบรวมโพด
กับทั้ง รวบรวมข้าวโพด หนี
หนีออกแล้ว ความทุกข์อัน
นี้แพ้พอนหนักที่ จะอดกลืน
แอสกดใจไว้ได้ แลขอในใจ
คิดว่า การทุกข์ ที่ล่วงไปแล้ว
ไม่มีที่แก้ คือการท่งหาข้อ
ไปดีกว่า แต่ รวบรวมข้าวโพด

หทัยในพเนจรของเขานี้
 เขาได้มีความสุขอย่างยิ่ง จมตลอด
 ชีวิตไม่ต้อเหนื่อยล้าที่นั่น จม
 จะต้อรับความทุกข์ และความ
 ลำบากอย่างยิ่ง หทัย เขาแพ้แพ้ได้
 ความสบายแล้ว มันทนทุกข์ไว้
 ความไม่สบายไว้ให้แก่เธออยู่ ความ
 ทนของเธอดังนี้ หทัยรักกัน
 สักต้อรับพรหมมาก ความรัก
 ของหทัยเธอ หทัยไม่ใคร่รักเลย

ว่าเธอเห็นพ้องน่าออกไป ^{รัก}
 ในมือพ้องร่วมมารดาได้รัก
 พงษ์เธอได้เห็นที่ร่วมสุข ^{ร่วมทุกข์}
 กับฉันมาก ^{ฉันจะได้มีที่ที่}
 ใดที่จะได้ช่วง ^{ในทิวทัศน์}
 รอหมอน ^{ในมือ} ^{ขอเธอครุ่น}
 ที่พูดมาก ^{ที่} ^{ไม่ใช้} ^{เห็นการ}
 พูดในขณะ ^{เห็นความจริง}
 ใจที่ ^{รัก} ^{ไม่ใช้} ^{รัก}
 อรรถกถา ^{ฉันรัก}
 ฉัน ^{แล้ว} ^{แล้ว} ^{แล้ว}

๐
บทนี้จะไม่ผิดอะไร กษัตริย์
ขอโทษ แลหมั่นขอโทษ
ห้ดีกว่าขอโทษ อร่า นิม
หัวใจ ออกกลิ้ง ความทุกข์ใน
ก้องความขี้ ทละห้อย
เพมาะชั่วร้ายขอโทษ เป้าขอ
รังคญ์ ดงใบฟ้า ได้กว่าวมา
แล้ว ภา้ออเป็พอนันตนาบ
ไปอังกนหมอ ออ่าชใจ จะ
เป็พท้าวเนวใจหม เป็พอ

๒๕
พชก ลอโหระโณฬงคหค

๒๕
หค๒๕๒๕๒๕ ๒๕๒๕

๒๕
๒๕๒๕ ๒๕๒๕๒๕๒๕๒๕

๒๕
๒๕๒๕๒๕๒๕๒๕๒๕๒๕

๒๕
๒๕๒๕๒๕๒๕๒๕๒๕๒๕

๒๕
๒๕๒๕๒๕๒๕๒๕๒๕๒๕

๒๕
๒๕๒๕๒๕๒๕๒๕๒๕๒๕

๒๕
๒๕๒๕๒๕๒๕๒๕๒๕๒๕

๒๕
๒๕๒๕๒๕๒๕๒๕๒๕๒๕

๒๕
๒๕๒๕๒๕๒๕๒๕๒๕๒๕

มาก ขอให้เชิดคิดถึงกรม
 ที่จะได้อั่ง จวบพระเดช
 พระคุณลวงกัณฑ์เนื้อใจ
 ที่หมื่นพุดมาขัดขาวพื้ไฟ เพาะ
 ความไม่รบบหัวใจหมื่นมาก ทบ
 ที่จะเฟฟเคื่องน้ำตานู นิ่ง
 ฟ้าเหอหัวใจเฮอไน้กวมกวด
 มากใจแล้ว หมื่นขอโทษ
 เชิดคิดทอ เวบ

เสวกทพ้อต

วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๑๔

ทูลองค์โยมพี่พี่ทาบ

ดวงมณี ไตรภพนพขรือ เอ้อวาท

พี่แล้ว มหิมิตความงมิตโดย

ตามใจอ้นข่ง ท้องไธรบเวง

เจ้านกขี้ตดพ ขี้ตดพลูก

ขอเออ อมไพบพองทรมิต ภา

มพขมชวิตรอนมบโด คงจะ

ไธรภา ไธรเวงตสอสรอหมอน

นวาพอหรมิต โฝจนมลวด

ชวิตมม โดยความรักเ

ตัวเธอ อ่อนด นช นรกลก
 กำพร้าไม่มีแม่อ่อนด โดยที่
 ที่ใดคหแดงกขแม่เด็กทชตพีม
 คชแม่เพชชเด็กจหมบดพ ทช
 พชที่เทได้ตชใจไวโพมรพ
 อ่อนด เนศทชตพระกรพ
 คชจะทำนอชพทชนวพพีมมาก
 กว่าธรรมต เธออ่อนดมีความ
 จิตกลอง มีชกตมจพค
 คชจะเลืงกพไปจพมตลอด ท
 พชจะตางไป จะไดรชใน

ผู้รับมรดกของหมื่น เป็พู่ระ
ท้อไป เื่อจววางใจเกิด ขอนี้
เื่อท้อใจ รับความที่เสวยได้ก
ในดอ้ง ขพืทาละบ จะได้เป็พ
ท้อพื่อของหมื่นกับลูกดว้ง

เสวยท้อพื่อ

หน้า	บทกิตติ	แก้คำผิด	แก้คำผิด	หน้า
๓	๕	เปรียบ	เปรียบ	๓๗
๓	๓๐	มันคง	มันคง	๓๗
๒	๘	ตจุกเหตุวา	ตจุกเหตุวา	๓๗
๖	๕	ปลัดดี	ปลัดดี	๓๗
๖	๓๖	คิกขตฺติ	คิกขตฺติ	๓๗
๘	๓๘	อมพุทฺทพมฺพ	อมพุทฺทพมฺพ	๓๗
๘	๓๓	อิมตฺต	อิมตฺต	๓๗
๓๐	๘	ตฺนุทโรเตว	ตฺนุทโรเตว	๓๗
๓๓	๒	นยฺยาทียคฺวาน	นยฺยาทียคฺวาน	๓๗
๓๓	๔	เปตฺก	เปตฺก	๓๗
๓๓	๓๐	ตฺพพฺภูมฺนคคโคตฺตมฺ	ตฺพพฺภูมฺนคคโคตฺตมฺ	๓๗
๓๒	๓	วตฺตนาโม	วตฺตนาโม	๓๗
๓๓	๓๕	มทพฺโต	มทพฺโต	๓๗
๓๔	๗	เชฏฺฐกฺภาตฺร	เชฏฺฐกฺภาตฺร	๓๗
๓๔	๓๖	ชาปฺจฺฉตฺตว	ชาปฺจฺฉตฺตว	๓๗
๓๕	๓๕	ตฺมคฺตฺ	ตฺมคฺตฺ	๓๗
๓๗	๔	ตฺพเพตฺตมฺม	ตฺพเพตฺตมฺม	๓๗

หน้า	บันทึก	คำว่า	แก้เป็น
๒๖	๑๗	นิรังกตา	นิรังกตา
๒๐	๑๕	อสามคฤถียเมเตด้า	อสามคฤถียเมเตด
๒๓	๘	ฮากงชี่	ฮากงชี่
๒๓	๑๐	ตปปริ โปตีโน	ตปปริ โปตีโน
๒๓	๑๒	ยโสถิกคฤธิปวคฺคณ	ยโสถิกคฤธิปวคฺคณ
๒๒	๓	วงคยยา	วงคยยา
๒๔	๑๐	ราชยคฺคกา	ราชยคฺคกา
๒๔	๑๒	ธมาคคา	ธมาคคา
			๒ ๐๓
			๔ ๑๓
			๖ ๑๓
			๐๓ ๑๐
			๓ ๑๖
			๕๐ ๑๖
			๖ ๒๓
			๑๓ ๒๓
			๒๐ ๒๐
			๖ ๒๓

คาถา

พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์สังเขป

เป็นพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๔ ทรงเป็นคาถาไว้
หุดวงญาณวิจิตร นามเดิม นายด้ดดี ปรีชญ์แปลเป็นภาษาไทย

บุพเพ รตนโกสินุท-	ในกาลก่อน พระราชธานี	ชื่อรัตน
มหินทา โยชฌนิยา อยั	โกสินทร์มหินทราโยชยาน	เป็น
ราชธานี สุ่มบุณนา	เมืองสัมบูรณ์แต่แกว้างขวาง	เป็น
วิสาธา ปฐเกทน์	เมืองยังหมุ่ซำคักให้แตกพ่ายไป	อัน
อาตุฎา คีหิ ราฐุหิ	พระราชดำมพระองค์ ได้ปกครองมา	
อิทฐา ฝิศา สุ่มณิจิตา.	แล้ว เป็นเมืองอนตงมั่นคงและมั่นคง	
	บริบูรณ์ไปด้วยผ้าแดงอาภรณ์.	

คำที่ สัพพปฏิเมน	แท้จริงพระราชานน	ครนเมอ
วราณาจกุกขาวินา	พระราชานเกมชอวา	เทพทวาร
จกุกกัปรมาณาด-	วัดศรีอยุธยา	พินาศไปแล้วในอำนาจ
นาเมน สัชิตาวินา	แห่งพม่า	อันพระราชาพระองค์
เทททวาราคคีร์-	ก่อนกว่าพระราชาทอง	ผู้ทรงไว้
อชชฌนิยาภิธานิยา	ซึ่งอาณาจักร	อันประเสริฐมีศักดิ์อัน
มรมุมงเส ฉินญุ ไซย	ชนะค้แล้ว	ทรงพระนามว่าจักรบรม
ไปราณราชธานี	นาค	ถือเอาพร้อมซึ่งหมู่ชนใหญ่
มหาชน สัจจเหตุวา	รวบรวมเข้า	ให้เป็นเสนาใหญ่นำมา
มหาเสน ชยวห	ซึ่งความชนะแล้ว	จึงกระทำซึ่งยุทธ
สังกขุคคิตวา มรมุเมหิบี	สงคราม	ด้วยพม่าแต่ข้าศึกทั้งหลาย
อเบญญปจจนิเกหิบี	อัน	ได้ชัยชนะแล้ว
ยทุช กคฺวา ชย ตทฺชา	ซึ่งความเป็นอิสระ	ให้สร้างแล้วใน
ปคฺวา อีสสรีย คโต	ประเทศ	เป็นส่วนเป็นทรนรมย์ใจ
พางโกกนามกยูยาน-	มชอวาบางกอกน	เป็นทมิในที่ไม่
เทเส มโนรเม อธิ	โกตแต่ทะเล	เป็นทมิตนไม้ และผล
สมุทฺทาจิฏฐุเต	ไม่ดังพร้อมค้แล้ว	เป็นทประชุมการ

สุ่มบุปพุนทุมบุปเด
นาคาเทสวานิชุชาน
สุชทุรยสโมสเร
มาบีตา สุวิภคุดาว
สพพาการารภิตงกตา.

ค้าขายมีกำไรงาม ของพวกพ่อค้า
ต่างประเทศทั้งหลาย เป็นพระราช
ธานีประดับแล้ว ด้วยอาคารทองปอง
อันจำแนกดีแล้วเทียว.

คโคตคตฤเววาริเล็ก
ปตฺเตนคตฺตมเตชธา
บุพเพว คหิตจนุท-
ปุโรโต อากคฺ อีร
สุวิสุทฺธิ มรกฏ-
มณิกุชณฺทมยฺ สุภ
สมุพฺพุช รตนพิมฺพ
อุทิสฺสารามเจตฺย
อพฺภนุตเร การยิตฺวา
คโคต นิमितฺตมาทีย
ปุราณ ปุรนาเมน
สหาบี กตนามิกา.

แต่กาดนั้น พระราชธานีนั้นมชอ
อันพระราชามุเมเตชอันสูงดี ผู้ถึง
แล้วซึ่งอภิเชก ในพระราชธานีนั้น
เทียว (โปรดเกล้า ฯ) ให้กระทำ
อารามเจตีย์ ภายใพระราช
ฐาน อุทิศถึงพระดมพุทฺชรัตนพิมพ์
ดำเร็จแล้วด้วยก้อนแก้วชื่อว่า มรกค
งามหมดจดดี อันพระองค์เชญมา
แล้วแต่บุรชอจันทนะ อันพระองค์
ถือเอาแล้วในกาดก่อนเทียว (มาได้)
ในพระราชธานี แล้วจึงถือเอาซึ่ง
นิมิตจาก พระดมพุทฺชรัตนพิมพ์
ทำแล้วแมกบด้วยชื่อของเมืองเก่า.

คฤดา รตนปฏิมา
อารกขุ ฐานตาย หิ
คฤดาเยว อัย โกลโส
อสุยาที โกลโสโกวีย.

พระราชธานี เป็นดังพระคตงน ของ
พระรัตนปฏิมานนนเทยอ ชื่อว่า
เป็นราวกะฉักแห่งอาวช มีคาบเป็นคัน
ก็เพราะความทแห่งพระราชธานีนเป็น
ที่รักษาไว้ซึ่งพระรัตนปฏิมานน.

คโต ๑ มงคตคตเคน
ตีทเชน ตีริเชคคโต
ตัพพจกุกวาพิหนุทาน
มหินุทตทีโส อัย
มหารราชา เอรุรูป-
รตนคฤดาภิชาโรโก.

ก็ในลำดับนั้น พระราชาผู้เป็นใหญ่
ผู้ทรงไว้เฉพาะซึ่งรัตนะ มีอย่างนเป็น
รูปพระองค์น ชื่อว่าเป็นผู้เชนกับ
ด้วยพระอินทร์ผู้เป็นใหญ่กว่าพระอินทร์
ทั้งหลายในจักรวาตงต้น เพราะ
ความทแห่งรัตนะนั้น เป็นดังไร่นาแห่ง
ตีริ โดยความดำเร้วด้วยความท
แห่งรัตนะนั้นเป็นมงคล.

นคฤชเยว หิ อญญะตัง
อิตตังรานมูบี กคฤช
อิตตัง สุปุญญเชคค
อนคชวรัตนัง สกั.

แท้จริง (รัตนะมีอย่างนเป็นรูปนั้น)
เป็นดังไร่นาแห่งบุญคี่เชนน ไม่มี
แฉ้วทเดี่ยว แม้แก่พระราชานู้อิตระ
ทั้งหลายอันในพระราชธานีน.

อวยงไช ราชธานี กษัตริย์ราชธานีแห่งแรกของพระราชา
 ศตเสวรูปราชินี. ผู้มีอย่างนเป็นรูป พระองค์คน.

เอว รตนโกสินทร์- ชื่อของพระราชาที่มีความเป็น
 มหินทราโยชฌิยา อิติ ชื่อสำเร็จแล้ว เป็นไปตามเนื้อ
 นามิ อเนกคุณธิทิว ชื่อ ความอย่างนี้ ว่ารัตนโกสินทร์มหิน
 อิมิธสา ราชธานียา. ทราโยทชยาตงน.

คิ ยทิ อรหโต สมุมา- พระเจดีย์คอปมรูปเปรียบ เป็น
 สมุพทุชธัส สิริมโต ของมีสาระแน่นหนาบริสุทธิ เป็น
 ศตสมุหากิ ภคว โท ของนารักเกน สำเร็จแล้วด้วยก้อน
 สัจ รนุนิพทุศตัสบี แก้วอันเลิศใหญ่ไม่มัทเปรียบ เป็น
 สำนสนุส่านุสาเรน ของอัครจริยใหญ่หนั้น มีอาการเช่น
 อธิ ปตฤฏกิตติโน กับด้วยอาการทรงนั่งแล้ว ของพระ
 นิสนุสนุสทสาการ์ ผู้มีพระภาค ผู้พระอรหันต์สัมมาสัม
 มหจุเชริ อโนปมัม พุทธเจ้า ผู้มีสรของเราทางหลาย
 มหนุคคุมณิกุชนุช- แม่แต่คัจปรินพพานนานคแล้ว ยังมี
 มยมาคิม โนหริ พระเกียรติคุณแผ่ไป ในประเทศสยาม
 ปริสุทฺชชนธาวี น ด้วยความระลึกตามซึ่งคำดังสอน

ปฏิมาพิมพ์เจดีย์
ศัพทศุภเว มรกฏ-
รตนนุติ ศุปากฏ
ศุยามาน คิตถักฏ
อเนกชา ปลุสัค.

พระองค์นั้น ปรากฏด้วยคัมภีร์ใน
ประเทศทั้งปวงนั้นเทียว ว่าพระ
แก้วมรกตดังนี้ เป็นยอดของชาว
สยามทั้งหลาย (อันนานาประเทศ)
สรรเสริญแล้ว โดยประการมิใช่
อย่างเดียว.

เทหิ คหิปลุสัค-
รชชศมฺบุคฺตราชุภ-
มหามกุฏราชินา
นานามหคฺชภณฺเทหิ
วคฺชคฺเตหุคฺตราชุภ-
นานาวิชาคุคฺรคฺน-
รจิตฺเทหิ คตาคตา
อตุคฺตยานุเรปฺเทหิ
อตุคฺกาเรหิ มณฺฑคฺค
ปวิคฺตคฺเตหิ คคฺชคฺนคฺ
คณฺค โมคฺชคฺนคฺ

พระเจดีย์เป็นที่เจดิมอคมเจดีย์ เกิด
เขตแดนแห่งสิริ ในที่เป็นที่เสวย
แต่เป็นที่บรรทมของพระราชา ไม่มี
เขตแดนอื่นเหมือน อันพระราชาทรง
พระนามว่าพระปรเมนทรมหามกุฏ แม้
พระองค์นั้น ทรงประดับด้วย
เครื่องประดับทั้งหลาย อันเจริญแล้ว
ด้วยมหัศจรรย์ต่าง ๆ อันแต่งแล้ว
ด้วยแก้วเจดีย์อย่างค่าง ๆ อันสมควร
แก่ฤคฺตาม อันเปลี่ยนแล้วด้วยประการ
นั้น ๆ ดังสามครั้ง ในกาลที่เป็น

อาคณเฑยเยหิ สกุกการ-

ภณฺฑเทหฺวูปโสภิตํ

รุมฺมณฺเญ สิวิรัตน-

พุทฺธาราม สุมฺงุคเต

สนโสถฺวณฺณมยฺมุหิ

กฺุฎฺฐาคาเว อตฺตงฺกเต

ฐบิํคิ สํพุทฺธคฺคฺกุหิ

นิพฺพุทฺธิ สํมุปฺปฏิปฺพุทฺธิ

จฺวนฺทิตํ สํพุทฺธิสํสํ

นิวาสํหิ สํทอาบิ

อนเนเกหฺยุยาคตาคเตหิ

ราชเสถฺย ฐนิเวสฺสเน

โอฬาริกานณฺชนานํ

รูปโลสํปฺปมาณิณิ

สํมุปสํสํทกริ พุทฺธ-

สํสํเน สํคฺคฺกุทฺตสํสํนา

ชรมาณโก จกฺกุชฺชมาว

อสฺมिํ นคเร ปตฺติจฺจํ

ขึ้นไปแห่งฤๅษีทั้งหลายนั้น ๆ งดงาม

แล้วด้วยเครื่องสักการ ทั้งหลาย อันจะ

นับมิได้ทีเดียว ประดิษฐานอยู่ด้วยดี

แล้วในกุฎาคาร อันประดับแล้ว สำเร็จ

แล้ว ด้วยทองทับใน พระศรีรัตน พุทธา

ราม เป็น มงคล อัน บุคคล พึง รัชมัย

บูชาเฉพาะด้วยดี แล้วเนื่องนึกด้วยวัตถุ

ทั้งหลายทั้งปวง ยิ่งเกินกว่าพระราชา

ผู้ถึงแล้ว ซึ่งความเป็นเอกราช ในสยาม

ทั้งตามพระองค์นั้น และเป็นที่อัน

ชนทั้งหลาย ผู้อยู่ในทิศทั้งปวงมิใช่พวก

เดียวมาไหว้แล้ว ในนิเวศ อันประเสริฐ

ของพระราชา และเป็นทีกระทำสน

ทั้งหลายซึ่งเป็นคนหยาบมีประมาณใน

รูปแต่มีประมาณในเสียงกึกก้อง ให้

เต็มใจด้วยดีในพระพุทธรูปศาสนา ด้วย

อุตุคตมณฺจ ปณตณฺจ
พหุชฺชนาภิมานติ
ราช โภคาศยฺภุต-
ตีริเชตคตมถาทีถ
ธยามานมคฺคคฺคตเม-
คิตถชฺชราตเจตียิ.

การแต่เห็นซึ่งพระศาสดา และเป็น
ที่สูงสุดด้วยประณตด้วยอันชนเป็นอัน
มากนับถ้อยแล้ว คงอยู่แต่ในพระ
นครน เหมือนดังพระพุทธเจ้า ผู้มจกษ
ยังทรงพระชนม์อยู่.

ยคฺคตเกตุ ปเทเสตุ
อตุมิ ปถวิมณฺชเต
คตุตฺ เตวาทิตเวตตุเส
นิพฺพานมคฺคตเทตีโน
ตฺเวทกตุตฺ โลกตุตฺ
จกฺขุภุตตุตฺ คาทโน
มหตฺตาเยว อตุถาย
ปติฏฺฐหติ ตาสนิ.

คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าผู้เป็นเทวดา
ยิ่งกว่าเทวดา ผู้แต่คงซึ่งหนทาง
แห่ง พระนฤพาน แก่ โลก กับทั้ง เทวดา
ผู้เป็นดวงจักษุ ผู้มคฺคณ เช่นน พระองค์
นั้น ย่อมคงอยู่เฉพาะเพื่อประโยชน์
ใหญ่ที่เดียวใน มณฑล แห่ง แผ่นดิน น
ในประเทศทั้งหลายมีประมาณเท่าใด

ตฺพเพสุมิ ปเทเสตุ
ปเทเส ยคฺคต กคฺคตจิ
ชนฺภุคาคิมหนุต-
มณิกฺขณฺชมยฺ สภา
อตุตฺ อมฺพุทฺทพฺพ

พระสัมพุทธพิมพ์ ดำรงแล้วด้วย
ก้อน แก้ว เป็น แท่งใหญ่ เกิน งามไม่มี
ตั้งเต็มอ ไม่มีส่วนเปรียบอันบุคคล
พึงซึ่งไม่ได้ นำมาซึ่งความพิศวง
เช่นน บรรดาในประเทศทั้งหลาย

วิษุวัตติ นโน สุตฺ ^๕แม่ทั้งปวงอันเราทั้งหลายไม่ได้ขึ้นเคย
 อสงฺมํ อปฺปฏิภาคฺ ^๕จาม้อยู่ในที่ไหนในประเทศใด.
 อคฺคฺคฺยํ วิมฺหยาจฺหิ.

อิเชวาติ มหฺจฺฉเว ^๕ความเป็นเจดีย์อันเลิศแท้ เป็นของ
 อคฺคฺคฺจฺจํ คฺคฺย จฺติ. ^๕อัครรย์ใหญ่เกิน ย่อมตั้งอยู่ใน
 ประเทศสยามหนึ่งเดียว.

โส จ โช ปฺรโม ราช ^๕ก็พระราชพระองค์แรกนั้นแท้ เป็น
 สํสฺนํ สุตฺตํ ปกาโร โท ^๕ผู้บำรุงพระศาสนา ปราบกฏด้วยดี
 จกฺกฏํ ปรฺมณาด- ^๕แล้ว แม้โดยพระนามว่าจักรับรม
 นามนํบี สุตฺตํ สุตฺโต ^๕นาค อันชาวสยามทั้งหลายกล่าว
 นภโกฏิกราชาติ ^๕แล้วโดยมากกว่าพระเจ้า นภโกฏิกราช
 วุคฺคฺโต สุตฺยาเมหิ ปายโต ^๕(พระพุทธรูปออกฟ้าจุฬาโลก) ตั้งขึ้นเป็น
 อิมํ สุตฺ ราชวํ สุตฺ ^๕ต้นเดิมของพระราชวงศ์นี้ อันชนทั้ง
 มฺลฺลโกฏ สุตฺปฺริโต ^๕หลายบุชชาติด้วยดีแล้ว ยังคนให้กระทำ
 สุตฺคฺคฺวํ สุตฺคฺคฺวํ สุตฺคฺคฺวํ ^๕แล้ว ซึ่งความเป็น พระราชาโดยธรรม
 รชฺชํ กาวเรตี ชมฺมโต. ^๕อันมีทั้งหลายยี่สิบยี่สิบยี่สิบเจ็ด.

คตส์ดำมรินทร์ยานาม พระราชเทวี ของพระราชอาพระองค์นั้น
 ราชเทวี สหาคตา. ที่เสด็จ มาแล้ว พร้อมกัน ทรงพระนาม
 ว่า พระอมรินทร์ราชเทวี.

ยตส์ดำ ฮาตุ้ ปุเร ชาคา พระราชโอรสผู้ประเสริฐของพระราช
 ทูเว ราชวโรรส่า. เทวีพระองค์โตเล่า เกิดมีแล้วใน
 กาลก่อนของพระองค์.

เยตส์ เซญ โส มเหตส์สร- บรรดาพระราชโอรสผู้ประเสริฐ ของ
 ดุณหทโรเตอด วิตส์โต พระองค์โตเล่า พระราชโอรสผู้
 ยตส์โต ตทุณาเมน ประเสริฐพระองค์ใหญ่ แม้อันพระ
 มีตราบี สุปุชโต ราชบิดาบูชาดีแล้ว ด้วยพระนามอัน
 ยุวราชฐานนุตรมูหิ ได้แล้วโดยพระยศปรากฏแล้วว่า พระ
 ปจุฉาด ซาบีโต อหุ. มเหศวรต้นทรงตั้งแท้วจริง ภายหลัง
 เป็น ผู้อัน พระราชบิดาทรง ตั้งไว้ในที่
 ฐานันดรเป็นพระยุวราชเทียว.

ชินุณัฎุโค มหาราช พระราชาผู้เป็นใหญ่ ทรง พระชราแล้ว
 คตส์คฺรชตส์ อคฺคโน ทรงมอบราชสมบัติพระราชทานแก่พระ
 รมุเมน รชชทายาท- ยุวราชผู้เป็นพระราชโอรส ผู้ประเสริฐ

ภุคสูต ยุวราชโน	ของพระองค์นั้นให้เป็นผู้รับรัชทายาท
รชช นยยาทียิกุวาน	โดยธรรมแล้ว ภายหลังแต่เจ้า สวรรคต
คโค ฮาดิ ทิวคโค.	แต่นั้น พระยุวราชนั้นได้รับราช
คโค โส เปติภิ รชช	สมบัติเป็น ของ พระ ราชบิดาได้มูธา
สูทินัน สมุปฏิจุนิย	ภิเชกแล้ว (ได้เป็นพระเจ้าแผ่นดิน
มูทราวดิคุโค หุคฺวาน	แล้ว) ยังคนให้กระทำแล้ว ซึ่ง
รชช กาวเรติ รุมโค	ความเป็นพระราชาโดยธรรม มี
ปรมิสูตราชวโร	พระนาม อันบุคคล กำหนด พร้อม แล้ว
เฮวี่ สกฺฏนามโค	ในถ้อยคำในหนังสือทั้งหลาย โดย
สพฺพภูมินุคฺโค โคติบี	พระนาม เป็น ภาษาดังสกฺฏค อย่าง ^๕ ว่า
สูยามภาส่าย อตุคโค	พระเจ้า ปรมิสูตราช ผู้ประเสริฐ ดั่ง ^๕
สูตฺตฤชิตาภิราโนบี	ด้วย โดยเนื้อความของภาษาดยามแม่
ปณฺเณสู วจเนสู จ.	ว่า พระเจ้าดีพฺพภูมินทักคฺราช (พระ
	พุทธเลิศหล้านภาลัย) ดั่ง ^๕ นด้วย.
สเก รชเช ปฏิตฺทฺธา	ได้เฉพาะแล้ว ซึ่งข้างเผือก ถ้วนทั้งกาย
สพฺพวงคเศตฺกฺฏนุชเว	สามข้างในรัชกาลของพระองค์ นับ
คโยเยว สห คณิเค	เข้ากับ แม่ด้วยข้างเผือกที่ได้แล้ว
เศตฺทาหิ กรณฺหิบี	ในก่อน ในรัชกาลของพระราช
ทฺวุหิ ปุพฺเพ บิคุ รชเช	บิดาองข้าง ด้วยพระบุญญาเดชา
ตฺทฺธาหิ ปุญฺญเศชสา.	นุภาพ.

คณินิมิตต์ ปญฺเจเตต- เหตุ^๕นั้น มีพระนามอันชนกกล่าว
 คชินฺทตํมิโลกิยํ แล้ว^๕ในทันที^๕ ว่าพระเจ้าปญฺเจเต
 ตตฺถ ตตฺถ อุตฺตนาโม คชินฺทตงฺนบาง ปรากุญฺธํมาจน
 ยาวชฺชาบี สํวิสฺสุโต. ทุก^๕ฉวัน.

เทวํ ปุญฺญรตาวสฺส- (พระเทวของพระราชนัน^๕ เป็นนาง
 สหสฺสํนิตฺติ สํวุทยา กษตฺริย เกิด^๕ดีแล้ว^๕ รวม พระองค์^๕กัน
 สํชาตา สํมานวํสา เสด็จ^๕มาแล้วพร้อม^๕กัน ทรงพระนาม
 ตสฺส รญฺโญ สํหาคตา. ว่า^๕สหสฺสํ (พระพัน^๕พรรษา) ผู้^๕ยินดี
 แล้ว^๕ในบุญ (หมาย^๕พระนาม^๕เต็ม) ดัง^๕นี้.

สา จิวิ อวิชาตา พระราชเทว^๕นั้น ไม่มี^๕พระราชโอรส
 อญฺเญสฺส พหุเกสฺสปี ประสูติ^๕แล้ว^๕ สัน^๕กาดนาน^๕เทียว
 ราชปุตฺเตสฺส ชาเตสฺส ครน^๕เมื่อ^๕พระราชบุตร^๕ทรง^๕หาย^๕อัน^๕เกิด
 โอโรธานํบี กุจฺฉิภา จาก^๕ครรภ์^๕แม่^๕ของ^๕พระ^๕ธนม^๕ ทง^๕หาย
 ปจฺจดา มชฺฉณิมวยสฺมึ แม่^๕มาก^๕แล้ว^๕ จึง^๕ประสูติ^๕พระ^๕ราช
 ทฺเว ราชวโรเรธ โอรส^๕ผู้^๕ประ^๕เส^๕ริ^๕ฐ^๕ส^๕อง^๕พระ^๕องค์^๕ หมด
 สฺสฺสฺเชโวภาโต สํชาเต จด^๕แล้ว^๕เทียว^๕ เกิด^๕ดี^๕แล้ว^๕แต่^๕พระ^๕ราช
 วิชายิตฺวา อตฺถลฺล สา. บิดา^๕และ^๕พระ^๕ราช^๕มารดา^๕ทง^๕ส^๕อง^๕ฝ่าย
 ได้^๕แล้ว^๕ใน^๕ม^๕ช^๕ณ^๕ิม^๕ว^๕ย^๕ใน^๕ภ^๕าย^๕ห^๕ด^๕ง.

เศตุ เชษฐโก มกุฏ-
สมมุตวงศ์นามโก
อิสร์เรศร์รังสรรค์
นาโม ศุศุ กณิษฐโก.

ในพระราชโอรสผู้ประเสริฐทั้งสอง
พระองค์นั้น พระราชโอรสผู้ประเสริฐ
พระองค์ใหญ่ ทรงพระนามว่ามกุฏ
สมมุตวงศ์ราชกุมาร พระราชโอรสผู้
ประเสริฐ พระองค์น้อง ของ พระราช
โอรสผู้ประเสริฐพระองค์ใหญ่นั้น ทรง
พระนามว่า อิศร์เรศร์รังสรรค์ราช
กุมาร.

รณ โญโตจโรชชาโต
ศัพเพศ เชษฐโกโรโต
เชษฐา ชิปตินุทนาโม
มหาปณฺโญ มหุโต
บีคฺโน ชินฺณก.ตมฺหิ
กิจฺจานุยากริ ปายโต.

ก็พระราชโอรสผู้ใหญ่ กว่พระราชโ
รดทั้งปวงเกิดแต่จากพระธนม ของ
พระราชาเทยว ทรงพระนามว่าพระ
เจษฎาชิปตินทรราชกุมาร มีพระบญ
ญาใหญ่มีพระกำลังใหญ่ ในกาลแห่ง
พระราชบิดา ทรงพระชรา แล้วได้ กระ
ทำราชกิจโดยมาก.

ราชา ไล้ ทุติโย รชเช
ฐิโต วสุธานี ไล้พศ
มุฏโร จากุทิกชเรน
ศกั รชชมุบี กศุมฉิ

พระราชชาติสองพระองค์นั้น ตั้งอยู่แล้ว
ในราชสมบัติ ด้้นมีทั้งหลายด้้นยัง
ด้วยมีหก อันพระชราโรคเกิดแต่จาก
ประหนึ่งองค์รพษทั้งด้้นถูกด้้องแล้วไม่ทัน

อดนุ นียุยาทยิตฺวาน
ชิบุปเมว ทิวฺกโค

ได้มอบแม่ซึ่งพระราชสมบัติของพระองค์
พระราชทานแก่ผู้ใด ก็แต่งตั้งจรรรคโดย
พถันเทียว.

คโค ปุเร ภิญฺจิกาดํ
เทเวียา เซฏฺฐปฺกฺตโก
สมฺมสนฺนํ โทว ทิสฺสวาน
สพฺพํ เอฐฐฺกภาตฺรํ
เวมาตฺกํ อภิภุชฺช
กโรนฺตํ พถสา อมฺบิ
มิตฺตุ รชฺชมฺมิมิ ปคฺคเณนฺตํ
มหาชเนน มานิตํ
สฺลลฺลกฺขเฑควา อโนกาถํ
ทหฺรตฺถํ อคฺคโค
ชาติยา วิสฺสทิวฺสํ ใส
หุตฺถวา โมกฺขํ อเปกฺขชฺช
อาปฺปฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจ
ปพฺพชฺชฺชปคโค อหุ
ภิกฺขุชฺชานาเมน วชิร-
ญาโนน อญฺโยติ ปากโฏ.

ในกาลก่อนแต่กาลนี้ พระราชโอรส
ผู้ประเสริฐพระองค์ใหญ่ของพระราชเทวี
เมื่อทรงพิจารณาถึง กาด อันหนึ่ง เทียว
ทรง เห็นซึ่งพระราชบุตรผู้พี่ชาย พระองค์
ใหญ่กว่าพระราชบุตรทั้งปวง อันชนหมู่
ใหญ่ นับถือแล้วปรารภณา อยู่ แม่ ซึ่งราช
สมบัติของพระราชบิดา ครอบงำเสีย
ซึ่งพระราชบุตรต่างพระมารดากัน กระ
ทำอยู่แม่โดยพระกำลัง แล้วทรงกำหนด
ซึ่งกาดไซ้โอกาสของพระองค์ยังทรงพระ
เยาว์อยู่เทียว พระองค์มีพระชนม
พรรษาได้ ยี่สิบมี แต่พระชาติ ทรงเห็น ซึ่ง
บรรพชาเป็นที่พ้นไปได้ จึงกราบทูลตา
พระราชบิดา เข้าไปถึงแล้วซึ่งบรรพชา
มีพระนาม ปราภฏ โดย พระนามของ ภิกษุ
ว่าพระผู้เป็นเจ้า วชิรญาณ ดังนี้.

คฤมิญจ ภิกขุชุกฺคเว
 ราชชา อาตี ทิวงฺคโค
 กักรนเมอ พระราช ไอรต ผู้ประเสริฐ พระ
 องค์ใหญ่ นั้น เป็นภิกษุแล้ว พระราช
 บิดาก่ดัดจ้งวรคต.

คโค ตุ เชฏฐกยฺยตฺถ กัโนเวตานิ แม้ห่มอำมาตย์ราช
 อานุกาเวเต สุธา บริษัถและชาวพระนคร ชาวคนคมทงหลาย
 พหวามจุจา ปาริสชฺชา เป็นอันมาก ที่ตั้งอยู่แล้วในอำนาจ
 นาคธา เนคมาบี จ แห่ง อานุกาพ ของพระ ราชบุตร พระองค์
 มรุมมาทปจฺจนิกะทึ ใหญ่ เมื่อพิจารณาตุงการรักษา
 สฺเรน รฏฐรฺกฺขณิ พระราชอาณาเขตโดยความดีช ปราศ
 เปกฺขมานา สมุปฺตฺตฺตฺนคา จากชาติกมพมาเป็นตน ก็พร้อมกันเห็น
 รณฺญโย คํ สพฺพเชฏฐกั ซึ่ง พระราช บุตร ของพระ ราชชา พระ องค์
 ปุคฺคํ ธิตฺติมคฺชาทฺทึ ใหญ่กว่าพระราชบุตรทงปวง ถึงพร้อม
 สมุปนฺนํ อตฺมํ ตทา แด้วด้วย พระคุณ ทงหลาย มีพระ บัญญา
 ปฏฺิปกฺเข นิวาเรตฺตฺ แด้วความรูเป็นตนหาผู้เสมอมิได้ แด้มี
 สมุคฺคํ สุมพฺพตฺตฺ พระก่าตั้งใหญ่ด้วยดี ถ้ามารถเพื่อจะ
 ทฺเวบี รชฺชทาธาเท ห้ามเสีย ซึ่งปฏิบัติ กงหลาย ในเวตานิ
 ราชปุคฺควเว สุเท ก่ก่าวดวงเสียซึ่งพระราชบุตร ผู้ประเสริฐ
 สฺทฺ โขภโค สฺชทาเคบี หมคจค แม้เกิดค้แล้วแต่พระราช

อติกกุมม อนาทีย
เอกโต สุธาตมูเปค
ราชปุตคา มหตุถก
เชฐฐาธิปคินุทนาม
รชเชว อภิสัญ จิส

บิดาและพระราชมารดาทั้งต้องฝ่าย ซึ่ง
ตั้งอยู่แล้วในทศวรรแก้วรัชทายาท มิได้
ถือเอาแล้ว แม่ทั้งต้อง พระองค์จึง อภิเชก
ซึ่งพระราชบุตรพระองค์ใหญ่ ทรงพระ
นามว่าเจษฎาธิปคินทร์ แม่เกิดแต่แล้ว
แต่พระราชบิดาฝ่ายเดียว พระองค์นั้นใน
ราชสมบัติเทียว.

พหุเกบี อนิจจนุเต
อภิภุยุย ตตา ตตา
คโต มุฑุชาวสคฺ โค โส
หุคฺวา ปรมชมุมิโก
เฮจ สกฏนาเมน
วุกฺ โคเขว คหิ คหิ
สุวณฺณปาสาทิกอติ
ดิโรนินฺนโกคิปี
สุยามภาตักนาเมหิ
ปวุกฺ โค อคฺถมคฺคโต.

พระราชบุตรพระองค์ใหญ่นั้น ครอบงำ
ด้วยซึ่ง พระ ราชบุตรที่ ไม่พอ พระทัย ทั้ง
หลายแม่เป็นอันมาก ด้วยประการ
นั้น ๆ ภายหลัง เป็นผู้ได้ มุรชาภิเชก แล้ว
อันบุคคลกล่าวแล้ว โดยพระนามเป็น
ภาษาตั้งดังฤคอย่างนั้นว่า พระเจ้าบรม
ธรรมิกราชคังนหนเทียว และอันบุคคล
กล่าวแล้วในที่นั้น ๆ โดยมากกว่าเนอความ
ด้วยพระนาม ทั้งหลายเป็น ภาษา สยามว่า
พระเจ้าสุวณฺณปาสาทิกกราช (พระเจ้า
ปราสาททอง) ดังนบาง ว่าพระเจ้าดิโร
นินฺนกราช (พระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว)
ดังนบาง.

อิมสู่มิ ราชวงสู่มิหิ พระราชาพระองค์นั้น เป็นพระราชา
 เอวัง โส คติโย อหุ. ที่ ๓ ในพระราชวงศ์นี้ ด้วยประการ

ดังนี้

โส สัพพะมุขมิมิ ญาคัน พระราชาที่ตามพระองค์นั้น ได้กระ
 สมุมาวากาสี สงฺคหิ ทำแล้ว ซึ่งความ สงฺเคราะห์แก่ พระ ญาติ
 สมุมาว ราชกิจุจანი ทงหลาย แม้ทงปวงโดยชอบเทียว เป็น
 ปวคฺเตสฺ สคารโว ผู้เป็น ไป กับ ด้วยความเคารพ กระทำราช
 สทฺธาญาณาทิสุมฺปนฺ โน กิจทงหลายให้เป็นไปทั่วแล้วโดยชอบเทียว
 ปสฺนฺ โน พุทฺธสาธเน เป็นผู้ถึง พร้อมแล้วด้วย พระคุณ ทงหลาย
 พหุ วิหารเว กาเวคฺวา มิพระศรัทธาและพระญาณเป็นคณ เป็น
 สุปณฺเฑ มโนรเม ผู้เลื่อมใสแล้วในพระพุทฺธศาสดา ให้กระ
 เตะ สัพพะสฺส สงฺฆสฺส ทำแล้วซึ่งวิหารทงหลายเป็นอันมาก ประ
 นิจุํ ปจุจยทายโก ณฑตต์แล้วเป็นทรนรมย์ใจ เป็นผู้ม
 สัพพทา ภิกฺขุสงฺฆสฺส พระคุณ อันบุคคลพึง สรรเสริญ ด้วยพระ
 อุปฺปฐายีติ อาทินา คุณตามเหตุที่ใดเป็นแล้ว โดยนัยมี
 นเยน วณฺณิตพฺ โพอ คำว่า พระองค์ เป็นผู้ พระราช ทาน
 ยถาภุจฺจฺกุณฺเฑ โส. บ้างจึงเป็นนิตยแก่พระสงฆ์ทงปวง ในวิหาร
 ทงหลายนั้น เป็นผู้อุปฐากแก่พระภิกษุ
 สงฺฆในกาลทงปวง ดังนี้เป็นคณเทียว.

ยโต ไสเอก โค ชาโต พระราชาที่ตามพระองค์นั้น พระองค์
 โอมโก มาศบุทโธโต เป็นเอกโคชาติ มีความเป็นผู้หมัดจค
 นคติ ศัสต์ มหาเทวี เกิดแล้วแต่ฝาก ฝ่าย ของ ราช บิ ตา ฝ่าย
 กาจิ สหามิตติศุดกา. เคียว ชื่อว่าเป็นโอมะกะชน เพราะ
 ฝากฝ่ายของพระมารดา เหตุใดเหตุตั้ง
 นน พระมหาเทวี พระนาง โค พระนาง หนึ่ง
 ซึ่งได้อภิเษกแล้วพร้อมกัน ของพระ
 ราชานันจึงไม่มี.

อกา สทา อภิรัต พระราชาพระองค์นั้น ได้กระทำแล้ว
 โอโรเชเหว เกวต. ซึ่งความอภิรมย์เต็มอ ด้วยพระดนม
 ทงหลายอย่างเดียวกันเทียว.

อคฺตโน ปนฺตรเชตฺถ กครนเมื่อ พระราชบุตร ทงหลาย ของ พระ
 นิพฺพคฺเชตฺถ พหุสฺสบี องค์ แม่เกิดมากแล้ว บรรดาพระราช
 เยสฺส เทว จา ตโย วาบี บุตรทงหลายเหล่าใดเหล่า พระราชบุตรที่
 บียา ทพฺพหามินิตา เป็นทารกเป็นทพอ พระทัยอย่างยงทงหลาย
 เศวปฺปญฺญา อปฺปายู แมต้องตามพระองค์เหล่านั้นนนเทียว เป็น
 ชิปปิ กาดกคาเว. เค. ผู้มบุญน้อยมีอายุน้อย กระทำกาดกิริยา
 เสียโดยพดนเทียว.

เตน โส อคฺคโน ปุคฺค- ด้วยเหตุ^๕นั้น พระราชา^๕พระองค^๕นั้น
 ชิตุน อิวทฺตมฺน^๕ เมื่อทรงตั้ง^๕เกิด^๕เด็กร^๕ซึ่งพระราชบุตร^๕ และ
 สัตฺตถกฺเขตฺวา วิจฺฉินฺนุ โค พระราชชิตา^๕ทง^๕หลาย^๕ของพระองค^๕ ซึ่งเป็น
 ทายชฺช อภิรทฺชิตฺ^๕ ผู้เจริญ^๕ยิ่ง ไม่ทรงเห็น^๕เลย ในกา^๕ดนั้น^๕
 สมคฺคํ อคฺคโน ปุคฺคํ ซึ่งพระราชบุตร^๕แต่พระราชชิตา^๕ ผู้ส่า
 เขกมฺบิ นาทุทสา ตทา. มารด^๕เพื่อจะ^๕รักษา^๕เฉพาะ^๕ ซึ่ง^๕รัชทายาท^๕ ได้
 แม^๕แต่^๕ก^๕พระองค^๕เดียว.

ศสฺสาเหตฺ^๕ ทเว ปุคฺคา พระราช^๕บุตร^๕ทง^๕หลาย^๕ของ^๕พระองค^๕ของ
 ภียุโย เตนภิมานิตา พระราช^๕นั้น^๕ อัน^๕พระราช^๕นั้น^๕ นับ^๕ถือ^๕
 ปยุคฺคา ราชกิจ^๕เจ^๕ส^๕ เฉพาะ^๕โดย^๕ยิ่ง^๕แล้ว^๕ ประกอบ^๕แล้ว^๕ใน^๕ราชกิจ^๕
 ยถาถามิว ราชินา ทง^๕หลาย^๕โดย^๕สมควร^๕แก่^๕กำลัง^๕เทีย^๕ว^๕ แก^๕
 อญฺญมญฺญํ วิโตเมนุตา แยก^๕ ซึ่ง^๕กัน^๕แต่^๕กัน^๕ อยู่^๕มี^๕มานะ^๕ ใน^๕อานุภาพ^๕
 สกานุภาวมานิโน ของ^๕คน^๕ กระทำ^๕อยู่^๕ซึ่ง^๕ราชกิจ^๕ทง^๕หลาย^๕
 กโรนุตา ราชกิจ^๕จ^๕ฉ^๕น^๕ เป็น^๕ผู้^๕มี^๕กำลัง^๕อัน^๕โทษ^๕ประทุษ^๕ร^๕ร้าย^๕แล้ว^๕ ยิน
 ทุพฺพตคามิภเว รัต^๕ ค^๕แต่^๕แล้ว^๕ใน^๕ราช^๕สมบัติ^๕ ไม่^๕เข้า^๕ไป^๕ถึง^๕แล้ว^๕
 สามคฺคิยมโนเปตา ซึ่ง^๕ความ^๕เป็น^๕ผู้^๕พร^๕อ^๕ม^๕เพ^๕ร^๕ียง^๕กัน^๕ อน^๕ึ่ง^๕
 อโถ เชฏฐาปจายน^๕ ไม่^๕เข้า^๕ไป^๕ถึง^๕แล้ว^๕ ซึ่ง^๕ความ^๕เป็น^๕ ผู้^๕ประ^๕พ^๕ฤ^๕ติ

ชมุเมเนวานวคฺคฺนุเต
ชมุเมยฺยคฺคฺกวาทีโน
วเด กคฺวา อชมุเมเน
อิจฺจนฺตา นิกฺคฺเคตเว
ยฺยคฺคฺคา ยฺยคฺคฺคํ จ ปญฺญา
สพฺพโส อวิคฺคฺกย
ปฏฺฐปาตานิ นินฺนา
ยฺยคฺคฺชมุมา นีรฺกตา
มหนฺตาตีสฺสวียฺมหา
ทฺฐีภฺตาว ทิสฺสเว.

คำทนนในบุคคลผู้เจริญกว่า เป็นผู้ฉลาด
อยู่ ชมุช ซึ่ง บุคคล ทง หาดาย ผู้มี วาตะ เป็น
ยฺยคฺคฺชรรรม ประพฤติ เหนือ ๆ อยู่ โดย ชรรรม
นินฺนเทยว กระทำ (ให้อยู่) ในอำนาจ
โดยไม่ชอบ ชรรรมด้วยไม่ คริครองแล้ว ซึ่ง
เหตุ อันควร และไม่ควร ด้วย ปญฺญา ด้วย
ประการ ทงปวงด้วย เป็นผู้ตกไปแล้ว
และน้อมไป ยิ่งแล้ว ในบุคคล ผู้เป็น ผู้กฝ้าย
ด้วย เป็นผู้กระทำซึ่งกรรมอันปราศไป
แล้วจากยฺยคฺคฺชรรรมด้วย ปฺรากฏแล้วประ
หนึ่ง เป็นผู้ มีในท โทดจาก ความเป็นอิสระ
อันยิ่งใหญ่เกิดแล้วด้วย.

คณาเปเตสฺส มาการ-
สฺสตุฏฺฐเนน ฎฺฐปติ
อสา มคฺคฺกยเมเตสา
ทิสฺสวา จินฺเตสฺส อญฺญา.

แม้ด้วยเหตุ นั้น พระราชาผู้เป็นพระ
เจ้า แผ่นดิน ทรงเห็น ซึ่ง ความ ท แห่ง
พระราชบุตร ทง หาดาย เหล่า นั้น เป็นผู้ไม่สา
มารถด้วย ความดังเกิดซึ่ง อาการ แห่งพระ
ราชบุตร ทง หาดาย เหล่า นั้น แล้วจึงทรง
พระดำริ ด้วยประการ อย่างอื่น.

อถรรพราชปฤศคฤศ
 มคฤศเดเวกษัตริ
 ชิตยฐาเน ชูเปกฉวน
 มหาภิมานนารเท
 อคฤศโน อจุเจเนน
 อายคี่ รชชการโน
 มหาราชาธิราชคฤศ
 คฤศสา อคฤศมเหสิคี่
 อากังขี อคฤศโน จามี
 สมนุมมา คปปริโปสิโน
 จิริ โกศลุดลตสมฤศ-
 ยโสภิตคฤศปปวคฤศน
 โภคานัน จ ยศคฤศสาบี
 เวปูลลุดคฤศ อนฤศกมา
 ศกคฤศรช อติจจุจามี
 สมนุโปเสสิ อเนกชา
 ทท อีสสิริยี่ คฤศสา
 ราชธิคฤศมึ อกา
 สฤศนฤศนปญาโรบีค-
 ราชทินนามภิธานโซ.

ทนหน เมื่อพระราชบุตรเอกฉันพระชนม์
 แล้ว ทรงตั้งไว้ซึ่งชิตาเอก (ของ
 พระราชบุตรเอกนั้น) ในที่แห่งพระราช
 ธิดาควรซึ่งความนับถ้อยใหญ่ หวัง
 พระทัยอยู่ซึ่งความที่แห่งพระราช ธิदानัน
 เป็น พระอัครเห็ด แห่ง พระมหาราชาธิราช
 ผู้กระทำซึ่งความเป็นพระราชาคือไป ใน
 กาดเป็นทสัน ไปแล้วของ พระองค์ นั้นเที่ยว
 ทรงชูป เติง แล้วด้วย ประการ มิใช่ อย่าง
 เดียว เพื่อจะยังยศและความดรรเดริญ
 อันเกิด พร้อม แล้วแต่ความ ที่ แห่ง พระราช
 ธิदानัน เป็นผู้ฉลาดเกินไปทั่วแล้วฉัน
 กาดนาน ให้โพบุติโดยลำดับ แม้
 แห่ง โภคกรพิยณะยศ แม้แก่พระองค์
 และชนผู้มีปรกติ ระวง รักษา ซึ่ง พระราช
 ธิदानัน โดยชอบ แม้ถวง เดียซึ่ง พระ
 ราชบุตร แดพระราชธิดา อันเกิด แคนมของ
 พระองค์ เมื่อพระราชทานซึ่งอิสริยยศ
 แก่พระราชธิदानันได้ ทรงกระทำ ให้เสมอ
 กับพระราชธิดา โดยพระนามอันพระองค์ยก
 ชนซึ่งแผนพระสุพรรณบัญญัติ พระราชทานให้.

วงศกษัตริย์ โสมนัด- (พระราชธิดานั่น) ทรงพระนามว่า
ฉกษัตริย์นามิกา. พระองค์เจ้าโสมนัดฉกษัตริย์.

ดา จ ปุณฺณวดี ราช- ก็พระนางโสมนัด ฉกษัตริย์
กษัตริย์ ฉกษัตริย์ เป็นนางมีบุญทรงไว้ซึ่งลักษณะ
รณฺโณ บิณฑรา อติ แห่งพระราชกัญญา เป็นที่รักยิ่งนัก
มียา วิชาวิทยาศุรา ของพระราช ประหนึ่งพระราช
อศุมา มหัทธนา จาบี วิชาเป็นที่เกิดแต่คน แม้เป็นผู้มั่ง
พหู จตุธา ปริชชนา คึงด้วยมีทรัพย์ใหญ่ด้วย มีปรีชามาก
โกเคน ยธธา จาบี ด้วย เจริญด้วยด้วยโภคสมบัติด้วย
ปริวารณ ฉกษัตริย์ ประหนึ่งอันพระราช
ศุเพ วิชาวิทยาศุจ คึงไว้แล้ว ดั่งเสียงซึ่งพระญาติทั้ง
เอกฉกษัตริย์. ดัน ที่เกิดแล้วในพระราชวงศ์เดียวกัน.

คจฺจนฺเต ปน กาดมฺหิ ก็ครั้นเมื่อกาดอันไปอยู่ พระราชา
ปุณฺณายุกุชยวาหิณา ผู้พระเจ้าแผ่นดิน ทรงพระนามพระเจ้า
ยาปุยาพาเซน สมุญฺโร ธิปดินทรบรมธรรมิกราช พระองค์
กุมฺเบเคน อนุกุมฺมา อันพระโรคอันเป็นไป นำมาซึ่ง
เชฐฐาธิปดินทรปรม- ความสันไป แห่งบุญและอายุกำเริบ
มฺมิโก โส มหิปรปติ แล้วโดยดาดับถูกต้องพร้อมแล้ว ทรง

พหุปัญญา นิ กตฺวาน
 ปุญฺญเตเชน โจทิตฺโต
 อฏฺฐยฺยึ มานุเส ภาเว
 สํมํ ปณฺณํ ติชาเปตฺวา
 รชฺชนิยุยาคณิ กถํ
 ปชานภุตามจุจํญํ
 ปาทาสิ ชรณิสฺสโร
 ปติสฺสวา ปมฺมุจามิ
 โภณโต รชฺชํ ททามิ โว
 สํมคฺคํ วิจาเรนุคฺ
 ปุญฺญวณฺตมฺมุหิสฺสรํ
 รชฺชารหฺสฺสิมํ เทนุคฺ
 รชฺชํ มยิ ทิวังคเต
 รชคํ ราชโกสฺสมฺหิ
 ปหคํ ปรีโคปิตํ
 สํมํ วิภชฺชียมานํ
 สณฺฐิตํ จตฺตภาคโธ
 คเตวถํ ภาคํ ยาจามิ

กระทำแล้ว ซึ่งบุญทั้งหลายเป็นอันมาก
 อันเดชแห่งบุญหากตกเคื่อนแล้ว ประ
 หนึ่งรู้พระองค์อยู่ ว่าพระองค์จะทรงอยู่
 ไปไม่ได้แล้ว ในภพเป็นของมนุษย์จึง
 ทรงลิขิตพระอักษร กถาถ้อยคำเรื่อง
 มอชราชสมบัติ ด้วยพระองค์เองพระ
 ราชทาน แก่ อำมาตย์ ผู้เป็น ประชาน ทั้ง
 หลายนว่า ข้าพเจ้าจะเปิดองค์เสียจากความ
 ปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าเป็นอิสสระในแผ่นดิน
 ตูกรท่านผู้เจริญทั้งหลาย ข้าพเจ้าให้ซึ่ง
 ราชสมบัติแก่ท่านทั้งหลาย ครั้นเมื่อ
 ข้าพเจ้าสวรรคตแล้ว อำมาตย์ผู้เป็น
 ประชาน ทั้งหลาย จงพิจารณา ซึ่งผู้มบุญ
 ผู้มีอิสสระใหญ่ผู้สามารถเที่ยว จง
 ให้ ราช สัมบัต น แก่ ผู้ควร ซึ่ง ความ เป็น
 พระราชา เงินในพระคลังหลวงมี
 พอแล้ว อันข้าพเจ้ารักษาไว้แล้ว
 อันข้าพเจ้าแบ่งไว้ โดยส่วนสี่เสมอกัน

อุปเนตฺย ยถิจฺฉิตฺ. ตังไฉน เงินนั้นข้าพเจ้าขอแก้ท่าน
 ส่วนหนึ่ง เพื่อจะนำไปตามปรารถนา
 (คังน).

รณฺญา ทินฺนํ อภิกฺขวา ฯ ก็ข้ามาคยผู้สมควร แยกเป็นทปฤกษา
 รชฺชนียฺยาคณํ กถํ ค้เทยว ผู้เป็นประธานอันพระราชา
 อธิคํ สทฺทหนฺนํ ประกอบแล้วทงหลาย ได้ซึ่งพระ
 ปฏิจฺฌญาตฺสทิกํ กถํ อักษรมีถ้อยคำกล่าว เรื่องมอบราชสมบัติ
 สมนฺนุคฺคานนฺรูปาว อันพระราชาทรงดิชิตแล้ว เป็น
 ปชฺนา ราชยคฺคกา พระอักษร มีถ้อยคำควรเชื่อมปฏิ
 รชฺชาภิปาตณํ สมนฺมา ญาณเป็นไปกับด้วยประโยชน์ อัน
 มนุคฺยสฺส สฺมาคคา. พระราชาทรงกระทำ พระราชทานแล้ว
 จึงประชุมกันปฤกษา ซึ่งการรักษา
 ซึ่งราชสมบัติโดยชอบวา.

สฺยามานํ สกเต รฏฺฐเฐ พระมกุฏสัมมตวงศ์ราชกุมาร พระ
 เสฏฺฐรฏฺฐโต อสฺสาทิสฺส องค์เป็นผู้ประเสริฐในรัฐมณฑลทงสน
 มกุฏสฺสมุคฺควสฺส ของชาวสยามทงหลาย ไม่มีผู้เสมอ
 อคฺโค ราโชรสฺสคฺคโม เหมือน เป็นผู้เลิศ เป็นพระราช
 สฺสทฺโขภโต สฺสาโค โอรสอันสูงสุดหมดจดเกิดตั้งแต่ แต่
 โนปกฺขฺยฺสฺส สฺสนิมฺมโต ผักฝ้ายแห่งพระราชบิดา แดพระราช

ณ โนว ชาติมนุเคหิ	มารดาทั้งสองฝ่ายเที่ยว	ไม่เข้าไป
ชาติวาทวิวชฺชิต	กำเริบแล้ว	มีมดทินออกไปด้วยดีแล้ว
อตุโดยจาบี ญาเนน	สมควรแล้วเที่ยวด้วยพระชาติ	และ
คพพะเวย ยตุคิยนุโร	ความร่ำทั้งหลาย	ปราศจากวาทะอัน
กุตโต เทสภาสัต	บุคคลฟังกล่าวด้วยพระชาติ	แม้อัน
วากุยปะเถส กอวิโท	บุคคลฟังซึ่งไม่ได้ด้วยพระญาณ	ทรง
ฐานาฐานิกปญญา	ไว้ซึ่งเวยยัคคฺณอันแกตัวกล้า	เป็น
สมุเปโต อสฺหิโร	ผู้ฉลาด ในภาษา ของชนต่าง ประเทศ และ	
ญาเนน สำนฺนเยส	ฉลาดในคถอง แห่ง ถ้อยคำ อัน บุคคล ฟัง	
ตีปุปุฏฐาเนส ยญฺชย	กล่าว เข้าไปถึงแล้วด้วยพระบัญญัติ	
ญาเนจาร์ กโรนุโต เจ	อัน ประกอบ ด้วย เหตุ และ ใช้ เหตุ ไม่ ชัด	
ปารคามิว ปายโต	ชัด ทรงประกอบอยู่ในที่คั่งแห่ง	
ชจจากุเนหิ สวทฺ โฆ	คิดปศาสตร์ทั้งหลาย อันบุคคลฟังยินดี	
สมุปนฺ โน วยวทุตฺมียา	ด้วยพระญาณ ทรงกระทำยซึ่งมาร	
ภุปาดศุตกรงฺเคหิ	ยาทเป็นที่ประพฤติ โดยเชื้อเฟ้อด้วย	
อนเนหาภิมณฺฑิต	พระญาณ มีปรกตถึงซึ่งฝั่ง (แห่ง-	
ปุพฺพเว รชชทายาโท	คิดปศาสตร์) โดยมาก เจริญพร้อม	
วยสา ปน อุนโก	แล้ว ด้วย พระ ชาติ และ พระคุณ ทั้งหลาย	
อตฺทรา ปุญฺญาเยว	ถึงพร้อมแล้ว ด้วยพระวัยอันเจริญ	

สมุทฺโถ ราชรุทฺถเน	ประดับด้วยทองคำ เป็นเหตุกระทำ
นानาเทศนิवासิตี	ซึ่งความเป็นผู้รักษาแผ่นดิน มีประการ
สมุมานิโต อภินุทโธ	มิใช่ออย่างเดียว เป็นผู้ควรรับรัชทา
มหาราชสุตฺต โสเชว	ยาทในกาลก่อนเที่ยง ก็แต่ยังหย่อน
อนรุโป อนินุทโย.	อยู่ด้วยพระวชิรจึงไม่ได้แล้ว เป็นผู้ม้บุญ
	นั้นเที่ยง สามารถในกาลรักษาซึ่งราช
	สมบัติ อันชนชาวอยู่ในนานาประเทศทั้ง
	หลายนับถือ โดยยิ่งแล้วพระองค์นั้น
	และ สมควรแก่ความเป็นพระราชาใหญ่
	ไม่มีใครติเตียนได้

กถิโว รุจฺจติ โภณฺโถ	ข้าแต่ท่านทั้งหลายผู้เจริญ (พระมกุฏ
วทนฺตุ อคฺคฺตโน มคฺติ.	สัมมควังธราชกุมารพระองค์นี้ สมควร
	แก่ความเป็นพระราชาใหญ่) ย่อมชอบ
	ใจแก่ท่านทั้งหลาย หรืออย่างไรท่านผู้
	เจริญ ทั้งหลาย จงกล่าว ตาม ความรู้ ของ
	ท่านเถิด (ดังนี้).

อติ สมฺมมฺคิตา สัพเพ	อำมาตย์ ผู้เป็น ประธานอัน พระราชา ประ
ปชานา ราชยฺคฺตกา	กอบแล้วทั้งหลายทั้งฉัน ได้ปฤกษา

เอกนุทา ตทา อาตฺ
ยาวนุเตตฺถ ตฺมาคทา.

กันแ้วอย่างัน บรรรคาคไต้ประชุมกัน
แ้ว ไน ที่ ตฺมาคม นัน มี ประ มาณ เท้า ไค
เป็นมม ฉินทะเป็น อนเคียวกันไต้มี แ้ว ไน
กาดนหน

คโต มกฺกุตฺตมมต-
วงฺสฺนคํ ตฺมณฺคฺคฺมํ
ตฺสาณภริคฺเคยว

ไน ตํ คับ นัน อํมาคยฺ ผู้ เป็น ประชาน ทัง
หตาย มีคความเคารพเข้าไต้ถึงแ้ว
ซง พระ มกฺกุตฺตมมต วังสฺ ราชกุมาร ผู้เป็น
พระ ตฺมณะ อนฺ ตัง สฺค ผู้ ยิน คยง แ้ว
ไนตํสาณนหนเทยว พระองคณนอัน
พระองคไต้ไม่อาจเพื่อจะไม่ทรงรับ ซงความ
เป็นพระราชาคด้วยประการไค ก็จงวอน
ยงแ้ว โดยเออเพื่อคด้วยประการนหน
นหนเทยว.

อุปากมฺม ตฺคารวา
ยถา เตน น ตฺกฺกวา
รชฺชํ อตฺมปฺปฺยจฺฉิตฺคํ
คเตวาเนกปฺปการํ
ตฺสาทริ อภียาจิตฺ

เตตฺตญฺจ ทพฺพทวํจํ ไต้
สฺตฺตฺวา การณโกวิท
มยิ รชฺชํ อคณฺหนฺค
มหนคํ อพฺพทํ สฺยา
ตฺงฺโกปนํ นีวาเรตา
มยาญญฺคฺร น วิชฺชติ

ก็พระมกฺกุตฺตมมต วังสฺราชกุมาร พระองค
นัน ไคทรงฟังซงวจาอนมนคงของ
อํมาคยฺ ผู้เป็น ประชาน ทังหตาย เหตุอัน
พระองคเป็นผู้ฉลาดไน เหตุ ทรง พระดำริ
ว่า ครนเมื่อเราไม่รับอัยซงความเป็นพระ
ราชาโทษใหญ่พงมี ผู้อนเวณจากเราเสีย

อติวิจิตรคุณความ
อติพาหุหิว ปิพิโต
ดำสนัญจาภิรัฐญจ
สุรัฐ สมุบริวิริชิต์
เตต มนัง คณหุ โท
สมุปฏิจุณายาณัน.

แล้ว ซึ่งจะเป็นผู้ห้ามเสียได้ ซึ่งเหตุอัน
กำเริบพร้อมยอมไม่มี พระองค์อันวาจา
มั่นคงของอำมาตย์ทั้งหลายเหล่านั้น บับ
คนหนักเกินเที่ยวแล้ว เมื่อทรงถอเอาซึ่ง
ใจเที่ยงของอำมาตย์ทั้งหลายเหล่านั้น ก็
ทรงรับซึ่งการวินิจฉัยนี้ เพื่อจะรักษา
โดยรอบพร้อมด้วยดี แม้ซึ่งพระคำสอน
และพระราชอาณาเขต.

ดำสนสุต จ รัฐสุต
สรุชฌานภาวิน
ตสุต ราชานุศาสตร์
สมุเมทวาริวงัน
ญคฺวา ปธานภูคา เต
อิสฺตรา ราชยุคฺตกา
อุทคฺคา ปิตฺตา ฮาต
สมุปหญฺฐา ปโมทิตา
คโต คิตานภูตสุต
ปรหมมุมิกรราชโน
สมุมาวากัส อารกฺช

อำมาตย์ผู้เป็นประธานผู้มั่งคั่ง อัน
พระราชา ประกอบแล้ว ทั้งหลาย เหล่านั้น
ได้ทราบซึ่งอันยังการวินิจฉัยนั้น ให้
อยู่ดีเพื่อจะตั้ง สอน เฝือก ๆ ซึ่ง ความ
เป็นพระราชโดยชอบนนเที่ยง ของ
พระมกุฎสัมมตวงษ์ราชกุมาร ผู้มี
ปรกติ เป็นไปตาม ซึ่งการ รักษา ด้วยดี ซึ่ง
พระคำสอนและ พระ ราช อาณาเขต พระ
องค์นั้น เป็นผู้ว่าเรียงถึงซึ่งปิตี และวัน
เรียงกันเที่ยงทั่วแล้ว ภายหลังจากเมื่อพระรา
ชาทรง พระนาม พระเจ้าบรม ธรรมิกราช

หอสมุดแห่งชาติ

หอสมุดแห่งชาติ

หอสมุดแห่งชาติ

๒๕

อนุโต ราชนิเวศเน.

ทรงพระประสงครแล้ว ได้กระทำซึ่งการ
รักษา ใน ภายใน พระราชนิเวศ โดย ชอบ
เทียว.

สมุโต ๑ วิหารมูทิ
ภิกษุขุมมตมุงคิโน
มกุฏสมุมตวงต์-
นามิโน ราชภาตโน
ภิกษุขุณาเมน วชิร-
ญาณตฺเถราภิกขานิโน
สมุมมาถ ปรีโคเปตฺ,
วิหารตฺต สมนุตโต
มหตา พตกาเยน
ภโรนุตา อภิปาตนิ
อุปทุทว นีวาเรนุตา
ภย อุตฺราตฺนหมบิจ
อาราณมเปกฺขนุตา
ทพฺหารกฺขุมปฺญฐีย
รชฺวารหปรีหาร

อนึ่งรักษา โดยชอบแล้ว ในพระวิหารของ
พระราชา Kumar ซึ่งเป็นที่นับถือ และมีปรกติ
ถึง ซึ่งความ พร้อมเพรียง ด้วย ธรรมของ
ภิกษุ ผู้ทรงพระนามพระมกุฏสมุมต
วงต์ราชา Kumar ผู้เป็นพระเจ้าอันธยาเซอ
ของพระราชา ผู้มีพระนามโดยพระนาม
ของภิกษุว่าวชิรญาณ เถระ โดยชอบ
เทียว กระทำอยู่ซึ่งอภิบาลรักษาด้วย
หม่มแห่ง พตใหญ่ โดยชอบแห่ง วิหาร ห้าม
เสียดซึ่งอุบัตถภย แม้เป็นเหตุให้
ตึงด้วยไม่ได้ พัง อยู่ ซึ่ง เหตุ อัน จะ ยัง
พระองค์ ให้ ยินต์ ยัง เข้าไป ตึงไว้ แล้วซึ่ง
การรักษามั่นคง อ้ามาตยทงหลายนั้น
เป็นผู้ไม่ เกียดคร้าน กระทำ อยู่ ซึ่ง ความ
บริหาร สม ควร แก่ ความ เป็น พระ ราชา

กโรนุตา เค อคนุ ทิตา	ด้วย ประการ ไต่ไต่ กระทำแล้ว ซึ่งการรัก
คตา สุมมาว อารกฐิ	ษาด้วยการรักษา โดยรอบ โดยชอบเทียว
อกรุ ปรีคฤคิยา.	ด้วยประการนั้น.

เขอ วิหิตารกษา	พระราชาด้วย	พระมกุฏสัมมตวงศ์
วิหิสฺ อุกุ โศภยา	ราชกุมาร ผู้ควรในที อันจะเป็น พระราชา	
ราชา มกุฏสัมมต-	ด้วย	เป็นผู้การรักษานันอำมาตย์
วิโส จ ราชฐานโย.	ทั้งหลายจัดแจงพร้อมแล้ว	เป็นผู้ไม่
	มภัยแต่ทไต่ทหนึ่ง	อยู่แต่ด้วยประการ
	ดงน.	

อิจุเจอ วิชานาย	ครน เมอ การจัดแจง พร้อม อย่างน มีอยู่	
โมจยิตฺวา ปฏิสฺสอ	ครนเมอ พระราชา ผู้เป็นใหญ่ ที่ ดำรง ทรง	
ปฤติ อภิเสกมฺหา	พระ นาม พระเจ้าบรม ชนมิกกราช ยังชน	
คณนายานุปฺพุโส	ให้กระทำซึ่งความเป็นพระราชา โดย	
ชมุเมน รชฺช กาวเรตุวา	ชรมโดย ดำคับ แห่งอนันันบ จำเดิม แต่ได้	
วสุธานิ สฺตฺตฺวิธติ	อภิเชกมา	ต้นบทั้งหลายยดบยง
ทิวงฺกเค มหาราเช	ด้วยมีเจ็ด	ทรงเปิดองเดยซึ่งปฏิญาณ
คคิเย ปรมชมุ มิเก	เด็คจ สวรรคต แล้ว	แม่ ชาอ พระ
นาครา เนคมาจาบี	นครและชาวนิคม	และอำมาตย์ผู้เป็น

ปรานา ฐฐวาตีโน
 คุฐฐา สมานนุทาว
 เอกภตา สมากตา
 ราชเช มุฑุชาวเดกัสมิ
 โยคุยตายาภิตงกค
 สุฐฐมาถ มนุส สันทุ
 เทวอัสสสมุมค
 ราชฐสมิ อภิตัญจัส
 ปญญอนุค สุฐฐาตีมิ.

ประชาชน ผู้มีปรกติอยู่ในแคว้น
 ทงหลายเป็นผู้ชนิดแฉก มฉนทเล็มอเป็น
 อนหนึ่งอนเคยวกนพนทเยว ได้ประชุม
 กนอภิเชก พระ ราชกุมาร ผู้มีบุญ ผู้เกิดค
 แฉก ผู้ประดับแฉกด้วยความเป็นผู้
 ควรในความเป็นพระราชา ผู้ได้มูฐฐา
 ภิชกผู้เป็นสุฐฐาตชาติ เป็นจอมมนุษย์
 สัมมุคิว่าเกิด ในวงศ์แห่ง เทวตา พระองค์
 นี้ในราชสมบัต.

ยุวาย ปรเมนุทมหา-
 มกุโฏ ทานิ วิสสุโต
 โส จาย โทคิ สุฐฐาโต
 อุกโต เสฐฐฐาติยา
 สัสสุทชคหนิโก จ
 โนปกุฐฐโร วจโรสโก
 อุกุชิตุ โค ชาติจาเทน
 พหุหิ อภิมานิโต
 สัสสุทโฆ สุฐฐมาโต

พระราชพระองค์นี้ได ปรากฏแฉก
 ในกาลนั้นว่า พระปรเมนทรมหามกุฏ
 คึงนี้ พระราชาพระองค์นั้นน เป็น
 ผู้เกิด ค้แฉก แฉก ชาติ อัน ประเสวีฐ ทั้งสอง
 ฝ่าย อนึ่งเป็นผู้ถึงซึ่งอนันบว่าเป็นผู้
 หมคจคคี้ ไม่เข้าไปกำเริบแฉก เป็น
 ผู้ประเสวีฐกว่าผู้ประเสวีฐ ไม่ซัดไป
 แฉก ตาม ถ้อยคำ อัน บุคคต พังกถาว ด้วย
 พระชาติ อันชนทงหลายเป็นอันมาก

ยโส โภคสมบัติ โยโค.

นับถือยิ่งแด่เจริญพร้อม เป็นสุขมาต
ชาติเทยว เพียบพร้อมแล้วด้วยยศและ
โภคสมบัติ.

เอกโค วโร สุตปุโ

พระองค์เป็นสุตปุทุชบุคคล ฉลาดใน

รตนนุติ โลก

พระสุตรและพระอภิธรรม มีปรกติกถาว

สุตตาทิชมุมกุสโต

ธรรมิกถา อัน วิจิตร คี เดศ ประ เสริฐ ว่า

สุวิจิตรภาณ

เป็นรัตนะในโลก เป็นยอดของโลก มี

สุยามาทิโลกคิลโก

สุยามโลกเป็นต้น เป็นนายกเดศของ

มุนุนายกค โค

มนุษย์ เพียงตั้งพระราชผู้ตั้งอยู่ใน

สมุปนุสตุครตโน

ธรรมมีรัตนะเจตถึงพร้อมแล้ว มีพระ

วิย ชมูมราชา

ปรีชาเป็นเหตุ กถาว โต้ตอบ ชำม เดย ซึ่ง

สมุมา สุตทุ ชิดมยนุ-

ตทธิ แห่ง นัก ปราชญ์ ผู้ มีความรู้ ดี โดย

ครปาฎิภาณ

ชอบ มีพระเวทแถพระมนคและพระ

นาคตุคเวทจรณา-

อาคม มีความ เป็น ต่าง ๆ อัน บุคคล พัง

คมตุลยรูป

ซึ่งไม่ได้เป็นรูป เป็นผู้ให้ซึ่งอมตะ

ดาวตุลชมุมนคโท

ธรรมมีประ โยชนเป็นแก่นสาร แด

นิปุนตุลทสุ ส

แถคังซึ่งอรรถอันละเอียค ประกอบ

คมุภรอาสยยุโค สุนิสุมการ

แถด้วยพระอทธยาศัยอันถก มี

ขมุ่กภาพุติโก	ปรกติใคร่ครวญ ซึ่งเหตุดี แล้วจึง กระทำ
ศุ่กกิจการ	มีขรรมิถาเป็นไปมาก มีปรกติกกระทำ
คตฺตคฺตวณฺณนวิจา-	ซึ่งกิจ ของ ผู้ ได้ สดับ แล้ว ประกอบ แล้ว
รณยฺคฺตยฺคฺโต	แต่ประกอบแล้วด้วยการพิจารณาซึ่งถ้อย
สิฏฺฐาสุ คารวโร	คำ สำหรับพรรณนาซึ่งเนอความแห่งพระ
คิอ เปมณฺ โท	สุตรและพระอภิธรรมนั้น มีความ
ยาถาอ ขมุ่กหณ	รัก แด ความ พอ พระ ทย์ ยิง เทียว ใน อัน
ศตคํ นิยุคฺ โค	กระทำ ซึ่งความ เคารพใน ดึกษา ทังหลาย
มิจุณาคเหณ ขยฺยิ	ประกอบ แล้ว เนื่องนิคฺ ในอัน ถือเอา ซึ่ง
ชนคํ ปมุพุทฺ	ธรรมโดยความเป็นแล้วอย่างไร ทรง
สาเร อสารมคิมิ	เปลือง เดีย ซึ่ง หมู่ แห่งชน อัน รกชฺยแล้ว
ทุนิสฺชชฺณียํ	ด้วย ทิฏฐิ เป็นเหตุ ถือเอาผิด อันหลง แล้ว
ขมุ่มานุสาถฺนิปทา-	แแต่มีความสำคัญ ในจิตภูมิสาระ ว่า
นพเตน สมุมา	ไม่มีสาระ อันประกอบในอันจมอยู่ชั่ว
โมเจสิ พนฺชสุกร	จาก เหตุเป็น ที่ คึงแห่ง ทิฏฐิ ชั่ว โดยชอบ
อ ทุทฺธิยฺยิฐานา	ด้วย พระ ก่า ตั้ง อัน เพิ่ม ให้ ซึ่ง ความ ตั้ง
เวโรเวโรสุ ธทา	สอนเนื่อง ๆ ซึ่งธรรม ประทงเปิดอง
สุมน โอเวโร	เดี่ยซึ่งสุกรอันบุคคลผูกไว้แล้ว พระ

เมตฺตาทโยทกตฺสึ-	องค์ มี พระ ทัย ตี เสมอ ไม่ มี เเวร แดะ มี
คหโท อทฺฏโร	พระเมตตา แดะความเอ็นดู แดะมี พระทัย
ทฺฏฐเรบี อคฺคหิตเม-	อันเอ็นดุดังนา ไม่ประทุษฐร่ายแด้ว
ว นิกามยฺนุ โค	ในผู้มีเวรแเดะไม่มีเวรท้งหลาย ปรารธนา
สพฺพตฺถ ปเมวคฺติโก	อยู่ซ่งประโยชน์อันเกอกุศลเที้ยว แม้
อวิหเสกกาโม	ในบุคคลผู้ประทุษฐร่ายแด้ว ทรง
กาตฺถน กมฺมกฺุรฺรา-	ประพฤติ ซ่ง ความรัก แดะ มีความไคว่ใน
ปฏิจฺจนฺนตฺสโต	ความไม่เบียดเบียนในที่ท้งปวง มี
อาวักโรติ คถโค	ปรกติ ไม่ ปกบีด ซ่ง กรรม อัน ร้ายแรง ที่
ว ปทิตฺตตฺสโต	กระทำแด้ว ย่อมกระทำให้ แจ้ง โดยความ
อาวโรโห ๑ สทิส	เป็น อย่าง นั้น คุจ บุคคล มี ศรัทธา อัน
พหิรฺนตฺเรตฺ	ไฟไหม้แด้ว พระองค์เป็นผู้เหมือน
สุมฺมา ปโยคนฺนโร	กันในที่ดับแเดะในที่แจ้ง ประกอบโดย
คตตฺวารคฺเต	ชอบในภายนอกแเดะภายในกระทำเนื้อง ๆ
สตี สฺฐมฺมปติทพ-	ซ่งความสำรวมในเหตุอันถึงแด้ว แดะ
หตฺมาทียาโน	ถือเอาด้วยดี มั่นคง ตาม ความรู้ ในธรรม
นानานิวาสิปฏิสฺน-	ดีของสัปบุรุษท้งหลาย พระองค์ฉลาด
ถรวคฺติเนโก	ใน ความ ประ พฤติ ซ่ง ความ ต้อน รับ ใน
กาคุจฺจ โทสรหิโต	บุคคลผู้อยู่ในประเทศต่าง ๆ แดะมี
สฺฐภาสตฺสตี	ปรกติ กล่าว ซ่ง พระวาจา นำมา ซ่งความ

ไปรักโก หทยมณฺเฑ- ^๕ ห้างไกลแล้วจากโทษเป็นที่ตั้งแห่ง
 ชุสฺสยฺยตุคฺควาโจ ^๕ ความรำคาญ มีพระวาจาอันบุคคลพึง
 พุทฺธาทิวคฺคฺกุสฺส อโน- ^๕ กล่าว ของชาวเมือง และมี พระวาจา ควร
 มปสาทภคฺคฺคฺ ^๕ (เก็บไว้) ในหีบคือหทัย มีความเลื่อม
 ปุญฺญาภิวทฺตมฺมียอปุญฺญ- ^๕ ใสและความภักดีไม่เลื่อมทราวมในวัคฺคฺกุสฺส
 ญฺปนฺนาหฺนราโม ^๕ หลาย มีพระพุทฺธเจ้าเป็นคณ มีความยิน
 ทฺกฺกุเช วิรคฺคฺคฺคฺคฺ ^๕ ตในอันยังบุญให้เจริญและละเอียดซึ่งกรรม
 คณียาย นินฺนโน ^๕ ไซ้บุญ มีพระทัย ปราศจาก ความยินต
 อปุเปว อจฺจุคฺคฺคฺ ^๕ ในความทุกข์ และหม่อมไปแล้วในธรรม
 อฺอุปฺชฺชฺชฺชฺ ^๕ เป็นที่น่าคนออกไป พึงเข้าไปถึงซึ่งธรรม
 เป็นทางแห่งพระนิพพานได้โดยแท้.

อิจฺจเว ปฺรเมนฺโท โส ^๕ พระราชาผู้เป็นใหญ่ใน แผ่นดิน ทรงพระ
 ปสฺสโต มหิสฺสโร ^๕ นามพระปรเมนทรพระองค์นั้น อันหมู่
 สฺมฺมานิโต ชนตาย ^๕ แห่งชน สรรเสริญ และนับถือ สักการ บูชา
 สฺกฺกโต จาภิปุชฺชิตो ^๕ ยิ่งแล้วอย่างหนควยประการดังนี้ พระ
 ปุพฺพกสฺมา นรฺนุทฺตมา ^๕ องค์ ถึงแล้ว ซึ่งความ เป็นใหญ่ ประเสริฐ
 ภฺยโยมฺมึ มหิตो ^๕ แม้ โดยยิ่ง กว่าพระราชาผู้เป็น ใหญ่

ได้ศุภินา นิพุกเยเนอ	ก่ำนรชนพระองค์ก่อน	พระองค์ถึง
ศุยามะกราชคิ คโค	แล้ว ซึ่งความเป็น	พระราชเอก ใน สยาม
ตทุขเสตาคตปตฺตาโน	โดยความสวัสดีปราศจากภัยเที่ยว	มี
อชฺฌณาวถ์ วถฺนุชริ	เศวต ฉัตร ดำ สำหรับ บัง	ซึ่ง แดด ใต้ แล้ว
อภิวชฺชีย รมุเมเน	ครอบครองอยู่ซึ่งแผ่นดิน	เว้นเสียแล้ว
อาทเรเนอ ยาจิโค	(จากโทษ) โดยกรรม	อันบุคคล
อจฺฉินุทนาทิวชฺชมุหา	จึงถอนแล้วโดยเชื้อเพื่อนนเทยว	ตั้ง
มุคโค รชฺเช ปคฺชฺฐิโค	อยู่ เณาะ แล้วใน ความเป็น	พระราช พัน
ราชวถฺถิกญาคณั	ไปแล้วจากโทษ	มีการแย่งชิงกันเป็น
กโรนุโค ญาคิสฺสคหิ	คณั ทรงกระทำอยู่ซึ่งญาคิสฺสเควาระหิ	
สณฺฐิเต นิจฺฐานมุหิ	แก่พระญาคิผู้เกิดในพระราชวงศ์ทั้งหลาย	
อจฺจจฺฐาเน ฐเปตี ๑	ทรงตั้งซึ่ง ข้าราชการผู้ดำรง	อยู่ใน ฐานัน
อฏฺฐิตานั ๑ ปาทาสี	ครอันค้ำ	ให้ดำรงอยู่ในฐานันคร
ฐานกุกมั ยถารหิ	อัน สูง	และ ไปรด พระ ราช ทาน ซึ่ง
เสณัน ๑ อมจฺจานั	ลำดับแห่งที่ตั้ง	โดยสมควรแก่ข้าราชการ
ฐานนุคริ ยถากุกมั	ทั้งหลายผู้มี ฐานันคร	อันยังไม่ได้ ตั้งแล้ว
ปาทาสี อีสฺสรียญจ	และ ไปรด พระราชทาน	ซึ่ง ฐานันคร และ
ยถฺมโภคิ ปวทฺธมยิ	ความเป็น ผู้อิสฺระและ ยศ และ โภคธมบัตติ	
วิชิตฺถมึ วถฺนุคานั	ให้เจริญ โดย ลำดับ	แก่ เสนี แด อำมาตย์

๓๓

สมณานัน ๑	สังคหิ	ทั้งหลาย	อนึ่งทรงกระทำอยู่ซึ่งความสง
กโรนุโต	ปติฏฐาเปติ	เคราะห์	แก่พระสมณะ ทั้งหลาย ผู้อยู่แล้ว
ฐานนุเตร	ยถารหิ	ในพระราชอาณาเขต	ให้ตั้งอยู่เฉพาะ
ปัจจุยานุปุปทาเนน		แล้ว	ใน ฐานันดร โดย สม ควร ทรง
ขมุมิกาจวณคฺคฺติยา		สงเคราะห์โดยชอบเทียว	ด้วยอันพระ
สังวิชาเนน	สมุมมาจ	ราชทานเนื่อง ๆ	ซึ่งบัจจยและด้วย
สังคฺคฺนุหาคิ	อนเนกชา	การจัดแจงพร้อมด้วยความบ้องกันรักษา	
อาจิณฺณณกปบีเก	เจว	เป็นไป โดย ขรรม มี ประการ มิ ไร อย่าง	
อนเนการามวาดีโน		เทียว	ทำพระสมณะทั้งหลายผู้มีความ
ยฺยฺยฺยฺยฺยฺยฺยฺยฺย	คาหเก	ประพฤติตามจารีตอันตั้งสมมาแล้ว	มี
ขมุมยฺยฺยฺยฺยฺยฺยฺย	กาทิโน	ปรกติอยู่ในพระอาราม	มิไรอาราม
สมสมฺปริ	โตเสณ	เทียวด้วย (พระมหานิกาย)	และทำพระ
ปกฺขปาตี	จิวชฺชย	สมณะทั้งหลายแม้ ผู้ถือเอา แด่	สง ท ควร
ปุกฺพกานัน	นรินฺทานัน	มีวาทะประกอบในขรรมด้วย	(พระ-
อญฺชลัน	อนตฺติกฺกม	ขรรมยฺยฺย)	ให้ยืนด้อยู่เสมอ แด่ทรง
สังคฺคฺนุหาคิ	ปกฺคฺคฺนุหาคิ	เว้น เสีย ซึ่ง ความ เป็น ผู้ ตก ไป ใน บุคคด	
สังกฺการมานเนหิ	๑	ผู้เป็นฝักฝ่าย	ไม่ก้าวล่วงซึ่งหนทาง
สังพฺเพลัน	รฏฺฐวาดีน	ของ พระ ราชา ผู้ เป็น ไทใหญ่ กว่า นรชน มี	
หิตาย	๑	แล้วในก่อนทั้งหลาย	อนึ่งทรงสงเคราะห์

จรมุโต ราชกุมเมน	และ ยกย่อง ด้วยสักการ และ ความ นับถือ
สุขุปุปาท์ วิจิณคย์	และ ทรง ประ พฤติ อยู่ โดย พระ ราช ทาน
ปติขุฐา โหติ นคคัว	เพื่อประ โยชนเกอภุดและความสุข และ
สนุดานัน วิเวชธสา	ทรง พระ คำวิ อยุ่ ซึ่ง เหตุ อันจะ ยัง ความ
ชนคิ หาดยมนุโค โส	สุข ให้เกิด ชนเป็น ทพง ของ ชนทงหลาย
นย์ ชมุเมน เมทนี	ผู้อยู่ในพระราชอาณาเขตทงสน เปรียบ
ทพุหารกษปรีคุดเค	คิง ฉคกร เป็น ที่ บัง เสดย ด้วย คี (ให้พัน)
นารีนว คณาดย	จากเคชของพระอาทิตย์ พระองค์ยัง
อนุเตปรีกนารีหิ	หมู่แห่งชนให้รื่นเริงอยู่ นำไปซึ่งแผ่นดิน
สพพทา ปรีรกุชิต	โดยธรรม เสด็จประทับอยู่แล้วใน
มโนหารวิธาสถุมิ	พระราชนิเวศน์อันประเสริฐ อันบุคคล
นานาตงการตงกเค	รักษาแล้วด้วยความรักษามั่นคง เป็น
ราชารหมุหิ สณฐีโค	ที่ อยุ่แห่ง หมู่แห่ง นางนารี ทงหลาย เทยว
มหารราชนิเวสเน.	อัน นางนารี ผู้อยู่ใน พระ ราชวง์ ทงหลาย
	รักษา แล้ว เสดมอ เป็นที่ กว้าง ขวาง สบาย
	พระทัย อันประทับแล้ว ด้วยเครื่องประดับ
	ต่าง ๆ ส้มคอรแก่พระราชา.
ยาด้า ราชชิตา ฮาดิ	พระราชชิตาพระองค์นั้นใด อันพระ
ทิจงคเคน ราชินา	ราชานผู้เสด็จสวรรคตแล้ว ทรงชบเลี้ยง
ปุปเพ วุดคินิยามเณ	และ นับ ถือ ยิ่ง โดย นิยม อัน กถาว แล้ว

โปตีตา อภิมานิตา	ในก่อน	ข้ามาคย ^๕ ผู้เป็นประธาน ^๕ ทั้งหลาย
ยถาธิบุเปตเมตตัส	ผู้ ^๕ ซึ่งความกรุณา	ปรารถนาอยู่ ^๕ เพื่อจะ
สมบุเรตฺ มโนรถ	ยังมโนรถของ พระราชา	ผู้เสด็จ ^๕ ส่งพรรค
อิจฺจนฺตา ปชานภุตา	แต่นั้น ^๕ ให้เต็มพร้อม	ตามพระราช
อมจฺจา การุณญฺญโน	ประสงค์ ^๕ เพราะเหตุ ^๕ นั้น ^๕ นี้ ^๕ เทียว	ได้อภิ
คโตเวตํ ปรมเนท-	เชก ^๕ แล้ว ^๕ ซึ่งพระราชธิดา ^๕ พระองค์ ^๕ นั้น	ใน
มหามกุฏราชโน	ความเป็นพระราชกนิษฐา	ผู้ ^๕ อัครมเหสี
ราชกนิษฐาคุคมเหสี-	ของพระราชา ทรงพระนามพระ	ปรมเนทร
ภาวธุมิ อภิสัญฺจิสฺ	มหามกุฏ.	

อคุคมเหสีฐานธุมิ	พระราชเทวีทรงพระนามว่า	โสมนัด
ฐิตานรูปนามโค	ฉันทนาวัต	เพราะความ ^๕ ที่ ^๕ แห่ง ^๕ พระนาม
ราชเทวี โสมนัด-	นั้น ^๕ เป็น ^๕ พระนาม ^๕ สมควร ^๕ แก่ ^๕ พระองค์ ^๕ ผู้ ^๕ ตั้ง	
วฑฺฒนา วฑฺฒินามิกา.	อยู่ ^๕ แล้ว ^๕ ใน ^๕ ที่ ^๕ แห่ง ^๕ พระอัครมเหสี.	

ธำ ๑ ตตฺต มียา ฮาตี	ก็พระนาง โสมนัด ฉันทนาวัต	นั้น ^๕ เป็น ^๕ ที่ ^๕ รัก
มณาปา มียาทิน	เป็นที่ ^๕ เฝ้า ^๕ อาบ ^๕ พระ ^๕ ทัย ^๕ ของ ^๕ พระราชา ^๕ นั้น	
บุพฺพชฺชฺรายินี มณาป-	และเป็นผู้ ^๕ มี ^๕ พระวาจา ^๕ นำ ^๕ มา ^๕ ซึ่ง ^๕ ความ ^๕ รัก	
จารินี ๑ ปติพฺพตา	เป็นผู้ ^๕ ตั้ง ^๕ อยู่ ^๕ ใน ^๕ เบื้อง ^๕ หน้า	(แห่ง ^๕ พระ ^๕ ธนม)

ปลุณานิปาติน จามิ	เป็นผู้มีความประพฤติ	เป็นที่เอิบอาบ
กัการปฏิสังขน์	พระทัย เป็นผู้วัตรปฏิบัติในพระราช	
นารวิสัยกัจเจตุ	ผู้พระราชดำริ เป็นผู้มีความประพฤติตก	
ปศุตา สพุเพตุ เนกคิ	คำในภายหลัง เป็นผู้คอยรับใช้ด้วยตฤ	
ทกุชา อนตสา จาสิ	สาวใช้ อนึ่งเป็นผู้ถึงแล้วซึ่งความเป็นผู้	
อถัง สวิชาติเว.	ฉลาดเฉลียวไม่เกียจคร้าน ควรแล้ว	
	เที่ยว เพื่อจะ จัก แจ้ง พร้อม ในกิจ ซึ่งเป็น	
	วิสัยของนารทงหลายทงต้น.	

สพุพมบี ปริหาริ โส	พระ ราชา พระ องค์ นั้น ได้ พระ ราช ทาน
อทา อิศริยิ วริ	แล้ว ซึ่ง เครื่อง บริ หาร และ ความ เป็น ผู้
	อิสรระอันประเสริฐแม่ทงต้น.

ภิกฺโขโยโสว วทฺธมนฺตี สา	พระนางเจ้าทรงพระเจริญอยู่โดยยิ่งเทียว
โกเคน ยสฺสาบี จ	ด้วยโภคสมบัติและยศและบริวาร และ
ปริวาริสฺสรียเณ	ความเป็นอิสรระ ปราภฏแล้วด้วยประ
สญฺชาเคน อนเภา	การมิใช่ออย่างเคียว อันอาณภาพแห่ง
ปาปคฺคหานุภาเวณ	บาปเคราะห์ด้วย อันอกุศลมีแล้วในก่อน
ปฺริมา กุสฺสเณ จ	ด้วย ครอบงำแล้วเทียว อันพระโรค

อพภาทดาว หุคฺวาน เรอริง เบียดเบียนแล้ว อันแพทย คนใดคน
 อนุสัยกพฺยารินา หนึ่งไม่สามารถแล้วเทียว พระนางเจ้า
 มีพิศา ออธยฺหาเว ด้วยอยู่ซึ่งความดีชอน โสพาร ไพบถยฺยัง
 เวชฺเชน เยนเกณจิ เกนแม่ด้วย ทรพย เป็นท ยนค ใหญ่ ตงอยู่
 ขเนนาบี มหนฺเคน แล้ว ไม่นานเทียว ตงอยู่แล้ว ใน ความเป็น
 โตติเคนุคฺตรคฺตรี นารวฺตคน จำเต็มแต่ได้ อภิเชกแล้ว ส่นกาด
 อจิวิ วิปฺโตพาร- ประมาณเกาเตอนเทียว กถงแล้วซึ่ง
 สฺขี อนุภวํ สุติศา ความที่ แห่ง ส้ง ขาร เป็น สภาว ขรรรมไม่
 นารวฺตคนภาวสฺมิ เทียง.
 ปภฺติ อภิเสกโค
 นวมาสฺมคฺคฺเขว
 สุคฺวา อนิจฺจคฺคฺ กศา.
 ปาสาเทเขวสฺสาทานิ ในเวदानพระสรวรศฺพ ของ พระนาง นั้นอัน
 สรวริ สุวบีคฺคฺ นว บุกคตประดับแล้วด้วย เครื่องประดับ พระ
 นารวฺตนาหฺรูป- ศพส่มควรแก่ความเป็นนารวฺตคน อันพระ
 นวาลงการลฺงกคฺคฺ ราชฯ ให้ตั้ง ไว้ แล้วใน ปรา สาท นั้น เทียง
 มหฺตา ปริหาเรน จักให้กระทำณาปนกิจ ในพระเมรุด้วย
 เมรุมุหิ ณาปยิสฺสคฺคฺ เครื่องบริหารใหญ่.

ยโต กาเพน วนุเนน พระราชมูทชาวตัญจนกร สำหรับแสดง
 ราชมูทชาวตัญจนกร ซึ่งประวัติของพระนางนั้น ยังปรากฏ
 ที่สุดเศ ราชปณฺณสุมี อยู่ในพระราชหัตถเลขา ด้วยสํคำใน
 คตฺสา ปวคฺคิตฺถปณฺ.

เฮวโฆ บียัพุโยค- พระราชาผู้เป็น จอมมนุษย์ ทรง พระนาม
 ทุกฺเชน ฝุสโต คโต พระปรเมนทร อันบียวโยคทุกฺช
 ปรเมนฺ โท มนุสฺสฺสินฺ โท อย่างนั้นแล ถูกต้องแล้วในกาดน
 ชมฺมํ สํมพฺพุทฺธเทสฺสํ พระองค์ ระวังถึง ชรรมทพระสํมพฺพุทฺธเจ้า
 อนุสฺสฺสริคฺคา วิโนเทคฺคา ทรงแสดงไว้ ทรงบรรเทาเสียได้ซึ่ง
 โสภํ ททยนิสฺสํสํ ความ โสภ อัน อาศัย แล้ว ซึ่ง พระหทัย
 สโต สนฺ โท สํมาการ- มีพระสติสงบร่างบแล้ว ถึงพร้อมแล้ว
 สํมฺปนฺ โนว อโนติโน ด้วย พระ อาการ อัน เสมอ ไม่ ย่อท้อเทียว
 อตุลชมฺมปฺเรกฺคาโร ทรงกำหนดอยู่ซึ่งอดีตและชรรม คึง
 สุกฺกชมฺมสํมาหิโต มั่นอยู่ด้วยดีแล้วในชรรมอันชาว ทรง
 นิพฺพุชานินิพฺพุชเกเท ประกอบ อยู่ในกรรม เป็นบุญมีนพิทชบุญ
 ปุญฺญกมฺเม นิยุญฺชยฺ และอนิพิตชบุญเป็นประเภท อนึ่งทรง
 อโธ ราชกรณียานี กำหนดอยู่ซึ่งราช กรณียกิจ ทงหลายด้วย
 ญาเนนุปปริกฺขยฺ พระญาณ และทรงพิจารณาอยู่ซึ่งพระ

รฐ.ฐานปาดโนปายั	อุบาย ใน การ รักษา พระราช อาณา เขต
วิจารณ์ จ โยนิโส	โดยแยบคาย ยังคนให้กระทำอยู่ซึ่ง
ชมุเมน รชช กาวติ	ความเป็นพระราชาโดยธรรม มิให้
ราชชมุมโกปยั.	กำเริบราชธรรม.

เศสุ นิพทชปญญานิ	ตั้งเจ้าพระราชาผู้ทรงไว้ซึ่ง แผ่นดิน ทรง
จรณโต เมทนิชโร	ประพฤตซึ่งนิพทชบญ ในบรรดา
บุพพราชญชเสณามี	นิพทชบญและอนิพทชบญ ทงหลายนั้น ไม่
สุข.ฐ สมุภรณน วา	ฝ่าฝืนซึ่งแบบแผนมีแล้วในก่อน ย่อม
บุพพาทิ อวิโตเมนุ โค	ตั้งตั้งอยู่เนื่องนิจ แม้ตามทางของพระ
สญจินาคิ นิรนตรี	ราชาในก่อน หรือด้วยอันจะยังพระ
	กศตให้เพิ่มพูนด้วยดี.

ทิวเส ทิวเส ปาโต	โปรดพระราชทานด้วย ให้ผู้อื่นให้ด้วย
วาเรน บิณฑุทคาคินิ	ซึ่งบิณฑุทคาคินิของควรรเคยวและ
ภิกขุชฺฉิ สคตมคฺคานิ	กับชาวแกภิกษุทั้งหลายผู้ถือเอา ซึ่งบิณฑ
อนเตปุรินิเวสเน	บาดตามวาระ ประมาณร้อยละใน
บิณฑุท เทติ ทาเปติ จ	พระนิเวศน์ ใน พระราชวังใน เวลากลางเข้าทุก
สชชชกั สพฺยญชฺฉิ.	วันทุกวัน.

ตั้งหมโต ชุทฺตวิญญู ฤกษ์	และยังภิกษุ ทั้งหลาย ผู้ ได้ซึ่ง อุทเทสภัก
อุทฺเทสภัก ติเกบี จ	อันแสดงชนแล้วแต่ตั้งมี ให้บริ โภคใน
โกเชติ ราชเคหส์มิ	เรือนหลวง ผดด้เปลี่ยนกันไปทุกพระ
อารามปวิจคฺติยา.	อาราม.

ปวิจคฺตชเนเนว	และ ทรง ปด้อย ซึ่ง สดว ม ชวต ทงหลาย
กเค โมเจติ ปาณโน.	อันขอแล้วด้วยพระราชทรัพย์ อันบริจาค
	แล้วนั้นเทียว.

รคฺติ ญาณวิปฺมาราย	ทรงสดับ พระธรรม เทศนา ในเวลา กตาง
	คินเพื่อจะให้พระญาณแผ่ไป.

ธมฺมเทสํ กํ สเหวา-	ให้ ภิกษุ ผู้ แต่ง ชรรม และ ภิกษุ ทั้ง
คามิโน จามิ ฤกษ์โว	หลายผู้มากับ (ด้วยภิกษุผู้แต่งชรรม
สนฺตปฺเปติ สกฺกาเรน	นั้น) นั้นเทียวอันพร้อมแล้วด้วยสักการ
เคสํ คุณานูรูปโต.	โดย สสมควร แก่ คุณา นูรูป ของ ภิกษุ ทั้ง
	หลายนั้น.

ท่านคุณ คุณคุณ และให้บริจาควัสดุในโรงงานโดย
จรรยาปฏิบัติ อโนชิสต์. ไม่เจาะจง.

ส่งพาสตอร์ชิต นาม และท่าน นัน อัน บัน ฑิต ย่อม กล่าวทั่วไป
ดี ท่าน สมบูรณ์. ด้วยดี ว่าเชื่อว่าท่านยังเป็นไปในบ่วง
แห่งค้นหาและทิวรัฐทั้งปวง.

เทศาเปตฺวา สุตฺวาเปตฺวา และให้แสดง ชรรวม ให้มหาชน พัง ใน โรง
ชุมนุม ท่านคุณมาพเก ท่าน และให้กระทำซึ่งกรรมเทศนาโดย
ชุมนุมท่านนยาเมน นิยมของกรรมทาน.

กาเรติ ชุมมเทศน์
ปุเชติ เทศเก ภิกษุ ทรงบูชาซึ่งภิกษุผู้แสดงกรรมทั้งหลายซึ่ง
วารตาณ วาริเก. แสดงตามวาระ ด้วยตาอันผู้แสดง
กรรมพึงได้ตามวาระ.

ให้กระทำ ซึ่งกรรมเทศนา อันใหญ่ในโรง
มหนต์ ชุมมเทศน์. ท่านนั้น ตามสมัย.

มหาดำรง ฎักกาเรน ทรงบูชาซึ่งผู้แต่งตั้ง ขรรคมทั้งหลายด้วย
ปุเชติ ฆมุมเทศเก. ฎักการใหญ่ด้วย.

ราชารามเฒ่าเนเกตุ ในพระอารามทั้งหลายมิใช่ อารามเดียว
ภิกษุโว ฆมุมเทศเก ให้ภิกษุผู้แต่งตั้ง ขรรคมทั้งหลาย แต่งตั้งซึ่ง
ฆมุม เทศาปยิตฺวาน ขรรคมแล้ว ทรงบูชาซึ่งผู้แต่งตั้ง ขรรคมทั้ง
เต ปุเชติ ยถารหิ. นนตามสมควร.

อนุกอนิเวศน์สมิว ทรงบูชาซึ่งพระพุทธรูปพม่าเร็ว
สูมาบีเต มโนรมเ แต่งตั้งด้วยก้อนแก้วช่อมรกตงามดี ซึ่ง
อารามสมิว ฎีรรัตน- ตั้งอยู่แล้ว ในพระอารามมีชื่อว่า ฎีรรัตน
พุทฺธอารามวฺหเย ฐิตี พุทธอาราม เป็นที่รรมยพระทัย
พุทฺธพิมฺพิ มรกฏ- อันสร้างไว้แล้วในภายในพระนิเวศน์ด้วย
มณิกุชฌุมยิ ฎัก ฎักการทั้งหลาย มีเทียนและรูปและดอก
ที่ปฐุปุฎาที่หิ ไม่เป็นต้น.
อภิปุเชติ ฎาฐัก.

คตา อพุกนุเตร ฎามี อนึ่งทรงกระทำอยู่ซึ่งการบูชาดี ใน
พุทฺธมณฺฑิตฺรนามเก เรือนเป็นที่รักษาพระธาตุของพระพุทธเจ้า

พุทธชากุมเร เสด็จ	อันประเสริฐ	มีชื่อว่าพุทธ
ทงวสุ เวลาสี่ ฟ้า	มนเทียร ในภายใน	(พระราชวัง)
บุพพณุหสาณุกกาล-	ด้วยสักการทงหลาย	มีประทับเป็น
ยุดเทหิ ปุชนิ กริ	คัน อันบุคคลประกอบไว้แล้วในกาล	
ปัทปาทิสักกาเรหิ	เป็น เบื้อง คัน แห่ง วัน แด กาล เป็น ที่ เย็น	
สัย คนุตคามิ วนทคิ.	แห่ง วัน เสด็จ ไป ทรง นมัสการ ด้วย พระ	
	องค์เองทงสองเวลา.	

อโถ บุพพกราชุนิ	อนึ่งเสด็จไปสักการ	ในพระมนเทียร
สพนุชุนิ สเทวินิ	เป็นที่เก็บขงชากคือพระอัฐิ	ของ
อฏฐิชาตุนิกุชิต-	พระราชอาพระองค์ก่อน	พร้อมทง
มณทิวเร สมตงกเต	พระญาติและพระราชเทวทงหลายอันประ	
คนุตคามิ สกุกโรเว	ดับตั้งแต่แล้ว	ในเวลาเย็นเวลาเช้าทุกวัน
สัย ปาโต ทิเน ทิเน	ทุกวัน ทรงบูชาด้วยความยินดีในบุญ	
เตลั ทิวงคตานมุบี	ของ พระราชา ทงหลาย แม้เสด็จสวรรคต	
ปุเชติ ปุญญรคฺคิยา.	ตั้งแต่วันนั้น.	

ปญจัสตสมงคิ ฯ	อนึ่ง พระองค์ถึง พร้อมแล้ว ด้วยศีลมีองค์
สทฺธาณานปุเรจโร	ห้า มีพระราชศรัทธาและพระญาณ

อุโปสถเถ กุ อุ.สูงค์
 อธิฐฐานอุโปสถ คัด มี องค์แปด ใน วัน
 อุโปสถ.

ญาณจารย์ ปวศุเตติ ทำความ เทียว ไป ด้วย พระญาณ ใน คุณ
 อธิฐฐานพตพุดธา พระ รตน ตรัย ทง หลาย ด้วย แม ใน
 รตนศุคยคุณธู ดักษณะมีอย่างตามด้วย ให้เป็นไป
 ศิวเช ดกษณะมี จ. ด้วยอำนาจกำลังอธิฐฐาน.

อิจุเจวรูปปุญญเณสุ พระองค์ ประกอบ แล้ว ในบุญ ทง หลาย มี
 นิยตุ โด โส ทิเน ทิเน อย่าง น เป็นรูป ด้วย ประการ ดัง น ทกวัน
 ราชมุมานูฐานาย ทุกวัน มีพระประสงค์ขงผลชอบ
 เจโตวิโสธนาย จ มีความเคารพติ ย่อมส่งมบรรณด้วยคุณ
 สมุมาผลปฎาฏิกงฐิ ชาติ เป็นเหตุ ให้ราชธรรม ตั้งอยู่ เนื่อง ๆ
 สมุปุเรติ สคารโว. ด้วย ด้วยคุณชาติเป็นเหตุให้พระทัย
 หมคจควิเศษด้วย.

ฐานนุคเร วิคานนุค ไปรดพระราชทานเสบียงแกภิกษุทง หลาย

ภิกษุณี ขมุมาจารินี ผู้ประพาศในธรรม ซึ่งตั้งอยู่แล้ว
มาแต่ ปริพพย์ เทติ ในฐานะนักร ตามสมควรแก่ฐานะนักร
ฐานนุตเรนรูปโต. ทุกเดือน

ราชารามเมตุ สัพเพตุ โปรตพระราชทาน เตบียงเป็นนิจ แก่ภิกษุ
รฐฐารามเมตุ เกตุจิ ทงหลาย ผู้อยู่ในพระอารามหลวง
นิวาสน์ ภิกษุณี ๑ ทุกพระอาราม และในอารามราษฎร์
เทติ นิจจุปริพพย์. บางอาราม.

ปกุเช ปกุเช ๑ มาดำนั โปรตพระราชทาน เตบียงต่าง ๆ แก่ภิกษุ
กโรต สงฆุโปตถ์ ผู้สอดปาฏิโมกขทงหลาย ผู้กระทำ
ปาฏิโมกขุดดารกานัน อัยซึ่งสงฆอุโปตถ ในบักษแห่งเดือน
วิตุ เทติ ปริพพย์. ทุกบักษ.

ขมุมาจนาคาเวตุ ให้พระราชทาน ของ คอว เคียว และ ของ
ปริยตติ ๑ สักขต คอว บริ โภค แก่ภิกษุ สาม เณร ทง หลาย
ภิกษุณี สามเณรานัน ผู้ศึกษา กซึ่งปริยตธรรม ในเรือน
ทาเปติ ขชช โภชนัน เป็นทบออกพระธรรมทงหลาย.

เย ๑ ราชภญา เตถ์ อนึ่ง ข้าราชการ ทงหลาย เหล่าใด อันพระ

ขมุมน้ วจาเจนุติ ปณทิตา ราชาลยง แลว เป็น บณ ทิต
 เศลมุมน้ วจทคนตุถาย บอภพระชรรวมแกภิกษุสงามณรร ทงทลาย
 เทติ มาสปรวิพพย เهلถานน กัพระราชทานเงินเคื่อน
 ปริยตุติวจาจนกจุเจ เพื่อ ประโยชน เป็นรางวัล แก ข้าราชการ
 ปาฏวสุสงามรูปโต. ทงทลายهلถานน โดยสมคกรแกคความ
 เป็นผู้ฉลาดในการบอกพระปริยติชรรวม.

ธนึ ปริจุชิตุฉวาน อนึ่งทรงบริจาคซึ่งพระราชทรัพย์ ให้
 ติฉาเปติ ๑ ไปฏฐูเก จารพระคัมภีรทงทลาย ครนเมอพระ
 นิฏฐูเต เต สวณนุณน คัมภีรตำเรจแลว ให้ผอนบิตด้วย
 ติมุปาเปติ ๑ ติมุปติ แลวทรงบิตด้วย ซึ่งพระคัมภีรทงทลาย
 เต ไปฏฐูกาตุงกาเรน นันด้วยทองคำ ทรงประดับพระคัมภีร
 อตุงกโรติ ตำรูกั. ทงทลายนัน ด้วยเครื่องประดับพระ
 คัมภีร ใหงาม.

นิจจุปญญาณิ เจตานิ สม่เคจพระราชามเป็นชนาชบติ ทรง
 สญจินาคิ ชนาชิโป. สงสม พรอมอญ ซึ่ง บุญ ทงทลาย هلถานน
 เป็นนิจ.

อโถ ราชกุติเกมิ อนึ่ง แม ยิง ราช ครอบงม ทงทลายให้ ยินคิ

วยวิธานรูปโต ^{๕๑} ดงยเบยเตยง โดยสมคกรแกว้ยแฉะวงค์
 ปรีพเพน โดเด่นติ ^{๕๑} ทุกเดือน ^{๕๑} ก็แฉะความสงเคราะหัดวย
 มาเล เอโด ^{๕๑} คุ ^{๕๑} ด้งคโ ^{๕๑} ความที่แห่ง พระ องค์ ให้ ราช ตรีภูตทั้ง
 สมุขขาบียมาโน ^{๕๑} หดากันเคยอยู่ในพระองคักด้วย ^{๕๑} ย่อม
 ปุญญาภาว ^{๕๑} คุฉติ. ^{๕๑} ถึงซึ่งความไม่เป็นแห่งบุญเทียว.

มาเล มาเล ^{๕๑} คุคุชคุ ^{๕๑} พระองคักผู้เป็นใหญ่กว่านรชน ^{๕๑} ไพรค
 ราชกณาวสาริน ^{๕๑} พระราชทาน ซึ่งทริพย์ แก่ ยากกทั้งหดาย
 ยากกาน ^{๕๑} ทพิททาน ^{๕๑} อันซัดัน ^{๕๑} อันเทียวไปในหน้าพระถาน
 ษณ์ ^{๕๑} เทติ ^{๕๑} นริสส์โร ^{๕๑} ด้นด้ครังทุกเดือน ๆ ^{๕๑} โดยเคษเหต้อ
 ยติจฉติปมาเนน ^{๕๑} ของท่าน ^{๕๑} โดย ประ มาณ ของ วัตตุ อัน
 ทานคุเค ^{๕๑} ทานเส็ดโค. ^{๕๑} ยากกปรารณาแล้วอย่างไร.

ติติ ^{๕๑} เทวติ ^{๕๑} ยญจ ^{๕๑} บุญใดที่เป็นไปทุกวันด้วย ^{๕๑} บุญใดที่
 ย ^{๕๑} ปุญญ ^{๕๑} จานมาตัก ^{๕๑} เป็นไปทุกเดือนโดยลำดับด้วย ^{๕๑} พระ
 สัพพนค ^{๕๑} ปรีปุเรติ ^{๕๑} องคักผู้ประกอบในธรรม ^{๕๑} ผู้เป็นใหญ่
 รมมิโก ^{๕๑} ษรณิสส์โร. ^{๕๑} ในแผ่นดิน ^{๕๑} ได้กระทำบุญทั้งปวงนั้น
^{๕๑} ให้บริบูรณ์ด้วยประการดังนี้.

อภิกกษติกาถาน ^{๕๑} ก็ บุคคต เมื่อ ปรารณาซึ่งอายุ แฉะ ความ

๕๒

วเสน กาดัก ปน	เป็นผู้ไม่มีโรค และความสวัสดี และความ
บุญญ์ สมุมา ปวคฺเตติ	คงอยู่สันถวอนาน ย่อมทำซึ่งบุญอันเป็น
กาเด ยถาภิตกฺขิตะ	ไปในกาล ด้วยสามารถแห่งอภิตกฺขิต
ชายํ ทาโรคิยํ โสคฺถิ	กาล ให้เป็น ไปทั่ว โดยชอบ ในอภิตกฺขิต
จิรวฐิตินฺจ ปคฺถยํ	กาลอย่างไรเล่า.

คฺคร กาด ทูวิชา เมยโย กาดในอภิตกฺขิตกาลนั้น	อันบุคคลพึง
ไปราณาภินวพุพสา	รู้โดยอย่างสอง ด้วยสามารถแห่ง
สังกนคฺสมโย ยสฺมึ	โบราณกาลและอภินวกาล พระอาทิตย์
มินาเสถ คโค รวิ	ถึงแล้ว ซึ่งที่อันไม่เหลือ ของ ราศีมีน ใน
วิสาขปุณณมี จามิ	กาล ไต กาล นั้น ชื่อ สงกรานต์ สมัย ด้วย
พุทธชจฺจาทิกาดิกา	แม่ คี ตี มี พระ จันทร์ เต็ม ประ กอบ ด้วย
วสุสุปนายิกา ยสฺส	ดาวฤกษ์ ชื่อ วิสาขะ มีในกาลมีกาล
วสุสฺ อูเปนฺติ ภิกฺขโว	เป็นที่ เกิดของ พระ พุทธ เจ้า เป็น คัน ด้วย
สารโท วิธิตฺยฺคฺโต	ภิกษุ ทั้ง หดาย ย่อม เข้า ไปถึง กาล อยู่ฝน
อนฺเต ไปฏฐปทสฺส จ	ในคัลไค คีถันชื่อวสุสุปนายิกาด้วย
ชตุยฺชฺชปุณณมี จามิ	กาลชื่อวสุสุปนายิกา ประกอบพร้อมด้วย
ยสฺส วุคฺธา อูปาคตา	พิธีในภายใน แห่งเดือน ชื่อ ไปฏฐปทมาส
กฐินคฺถารมาโส จ	ด้วย ภิกษุ ทั้ง หดาย มีกาลฝนอยู่แล้ว
วสุสุสานานํว ปจฺฉินโม	มีกาลฝนเข้าไปถึงแล้วในคัลไค คีถ

๕๓

อโถ กตติกมาตต์ต	นน แม่ชอว่า มี พระจันทร เต็ม ประ กอบ
ตฤกฏปกขมุหิ อฏฐุมิ	ด้วยดาวฤกษ์ช้ออตัยชระด้วย เดือน
คตฺเสว ปุณฺณมี จามิ	เป็นที่กราดกรู้น มีในภายหลังแห่ง
มหาปวารณเวริตา	กาตฝน ทง หลาย เทยว ด้วย อนง คติ
กปตปฺปฏกาโต จ	ที่ แปก ใน คูกถ บักษ แห่ง เดือน ชอ กตติก
มาเต เหมนุคฺคปฺพุเพ	มาศ ด้วย แม่ คติ มี พระจันทร เต็ม ของ
จันวตฺตสาปจฺเจโท จ	เดือนชอ กตติกมาตฺตนนนเทยว อัน
เตตฺ คตฺสนนามโก	อาจารย์ กถาว แล้ว ว่า วัน มหา ปวารณา
ตํวจฺจรวจฺเจโท จ	ด้วย กาดของ ขนบเบองในเดือนมี ใน
ผคฺคณามาวตฺ คติ	ก่อนของฤคเหมนตด้วย กาดเป็นที่คตติ
ราชฺญํ วิริณามเน	ของจัน ช้อว่าตรุษของจันทงหลายเหต่า
ตมฺพจฺจจฺจจฺจจฺจจฺจ	นนด้วย กาดเป็นที่คตติคคคชออามาวตฺ
โยชตฺยาเมหิ คตฺสน-	ของเดือนชอผคฺคณมาตฺ มีช้อว่าตมฺพจฺจ
กาโตเตจฺจวโจตฺโต	วิจฺจจฺจจฺจ โดยช้อตามพัชของพระราชาทง
อิจฺจการตฺวิโรย	หลาย อันโยชา ตฺซาม ทงหลาย ให้กักก้อง
ปุราโน อภิตฺกฺชิต	แล้วว่ากาดตรุษ คิงนด้วย กาดม้อย่าง
	ตบเขตคิงน นช้อว่าปุราณอภิตฺกชิตกาด.
ตงฺกนุคตฺมเย ตาน	ในตงฺกรานตตมัยก่อน พระองค์ให้

ทินศุคเย จตุสฺวา มหาทานเป็นไปทั่ว และให้ภิกษุทั้ง
 มหาทาน ปวศุคเคติ หลายเป็นอันมาก ฉนั้นในสามวันบ้าง
 โภเชติ ภิกษุโว พหู. ในสี่วันบ้าง.

ทิวเส ปฐฺเม ดาว ในวันที่แรกก่อน พระองค์เป็นผู้พระ
 สพุเพมี ราชโปริเส เจ้าแผ่นดิน ทรงชักชวนราชบุรุษทั้ง
 สุมมา สมาทเปตฺวาน หลายทั้งสี่โดยชอบ โดยสมควรแก่
 ฐานนุคฺรานุรูปโต ฐานันดรให้นำมาซึ่งทรายทั้งหลาย
 เอกสุม ราชการราม อันเป็นทรายอันดี อนึ่งหรือเป็นทราย
 สุมนุทฺทฺจวาติเก มันวกรรม อันบุคคลกระทำไปปราศ
 อดวาบี วิปฺปกต- แล้วมี พระนวงกรรม ยัง ไม่ออก ตั้ง แล้ว
 นวกมุเม อนนฺธิฐิต ในพระอารามหลวงอารามหนึ่ง แล้ว
 วาตุกา อาหาราเปตฺวา จึงให้ กระทำ ซึ่งกองทราย ทั้งหลายเล็ก
 การาเปเตยฺยคฺต องฺคณ บ้างใหญ่บ้าง ให้มากในถานในพระ
 ชุทฺทเก จ มหนฺเต จ อารามหลวงนั้น แล้วจึงให้กระทำ
 พหู วาตุกราสโย ให้เป็นกองทราย อันบุคคลประดับ
 ชุชฺชาทฺทิ จ วคฺคฺทฺทิ ต้แล้ว โดยรอบด้วยวัตถุทั้งหลาย มี
 ปริโต สมตฺกฺเต ชงชายเป็นต้น แล้วจึงให้กระทำการ
 การเวตฺวา มหนฺ คคฺต ฉลองในพระอารามหลวงนั้น ให้
 การยฺนุ โต มหิปปติ ภิกษุทั้งหลาย กระทำสาชยาย ตามคณะ

ตศุถุ ภิกขุหิ ธรรมาย	ก่อน	แล้วจึงพระราชทานซึ่งทานเป็น
กาเรตฺวา คณโต ปุเร	อันดีในพระราชนิเวศน์ในภายหลัง ทรง	
ปจฺจดา ราชนิเวศน์มฺหิ	อุทิศการบูชาพระทราาย	มอบถวาย
ทานํ ททาคิ ธรรมํ	ไว้ในพระศาสนาเทียว.	
วาสุทฺถาปฺมุชฺ ธรรมํ		
นียฺยาเทนฺโตว ธรรมํ		
มชฺฌิมเมสุ ทิวเสสุ	ในวันกลางสองวัน	หรือวันเดียวให้
เอกํมํ มชฺฌิมเมว วา	ภิกษุทั้งหลาย	อันนิมนต์แล้วด้วย
สงฺกายกาตวสฺสงฺ	นับมีเท่ากับอายุกาล	ให้อาบแล้วให้
คณนาย นิมนฺตคเ	นึ่งห่มด้วยไตรจีวร	แล้วให้ฉันโภชนะ
นหาปฺยิตฺวา อจฺจนาเทติ	อันสมควรแก่ฤกษ์อัน	และกระทำชื่อ
ติจฺจวเรน ภิกขุโ	ซึ่งบุพเพตพัตต์โดยส่วนวิเศษ	และกระ
โภเชติ อุนฺหกาตสฺส	ทำซึ่งทานบ้าง	ซึ่งการแจกปันบ้าง
อนฺรุมํ จ โภชนํ	ซึ่งบุญอันใดอันด้วยบ้าง	ในวันมี
สฺกุกาโรปนทินฺนุติ	ในที่สุด	อันบุคคลกล่าวแล้วว่า
วคฺคฺคฺมฺหิ อุนฺคิเม ทินเ	เป็นทปตงตงซึ่งสักการคณ.	
ปุพฺพเปตพตฺติ นาม		
กโรติ จ วิเสสโต		
ทานํบี สวิภาคฺคฺมฺบี		
ยญฺจญฺญมฺบี กโรติ จ.		

วิธสาชบุณณมายนุค
 โภเชติ ภิกขุโว พหุ
 คิตุวามิ ทิวเสตุ
 ธนุ โคราชนิเวศเน
 ราชารามเสตุ ปตาคะ
 อุตสาเปติ สทณฺฑเก
 ชมฺมํ กถาปิตฺตวาน
 วิตุ ปุเชติ เทสฺสเก
 กิณฺญญญํ ทานํ ปุชฺชา
 กโรคฺยบฺบ พหุมนิ จ.

ก็ในวิธสาชบุณณมัย ให้ภิกษุ
 ทงหลายเป็นอันมาก ฉนในภายใน
 พระราชนิเวศน์แม่ทงสามวัน และ
 ใหยกชนซึ่งรงปฏากกับทงคณฺชง ใน
 พระอารามหลวง ให้ภิกษุแ่ดง
 ชรวม แ่ดวบุชานูแ่ดงชรวมทง
 หลายค่าง ๆ และทรง กระทำทานอื่น
 บางอย่างบ้าง กระทำการบุชาน้อย
 บ้างมากบ้าง.

วิธสูปนายิกายนุค
 ภิกขุ ปุริมิกายเส
 ทินฺสุ คิตุ โภเชตุ
 มหาราชนิเวศเน
 ฐานนุคริภิกขุณ
 ที่ปทาน สคิตุคิ
 เทติ สพุเพสฺส พหุ
 ภณฺฑเทหิ ปวิวาริต
 มหาทณฺฑทที่เป ราช-

ก็ในวิธสูปนายิกาณมัย ให้ภิกษุทง
 หลายฉนในพระมหานิเวศน์ ในคิตุ
 ชื่อว่าปุริมิกาทงสามวัน แ่ดถวาย
 ที่ปทาน เทยง ร้อย อัน แ่วด ล้อมแ่ดว
 ด้วยภณฺฑเป็นอันมาก แ่กภิกษุผู้มีฐา
 นนคฺรทงหลายทงฉน แ่ดยงเทยงแ่ดม
 ใหญ่ให้รุงเรื่อในพระวิหารหลวงทง
 หลายด้วยเทยงแ่ดมใหญ่ ทงหลาย ไค
 มบุรุษ หนึ่งเป็น ประมาณเทยง เทยง

วิหาเรศุ ๑	เต็มใหญ่ทั้งหลายนั้น	ควรซึ่งอันรุ่ง
เย โปริส! ปมาณาว	เรื่องไปได้ตลอดตามเดือน	ทำภิกษุ
เตมาตชชตนาธา	ในอาวาสหลวงทั้งหลาย	ผู้มีปรกติ
อนุโควตัสุมุหิ เตมาเส	ประกอบเนื่อง ๆ ในพระกรรมฐาน	ให้
ราชาวาเสศุ ภิกษุโ	ยินต์ด้วยเทียบตลอดตามเดือน	ใน
ทณททีเปหิ โคเสติ	ภายในพรรษา	ทำทานทำการบูชา
กมุขฐานานุกโยคิโน	แม้อย่างยิ่ง บางอย่างให้เจริญ	ตามพระ
กัญจุตตรีบี วทเทมติ	ราชประสงค์.	
ทานิ ปุช ยถิจุฉิต.		

สารเท ปน กาสตุมี	ก็ในกาลชื่อสารทกาล	ให้ภิกษุฉัน
คิน วิชิตโกชน	โภชนะอันกระทำด้วยพืช	กับด้วย
โกเชติ ๑ ญญคพเพณ	ข้าวยาคุอันทำแล้วด้วยข้าวทงครรภ	ฉัน
กตยา ยาคุยา สห	สามวัน หรือกระทำบุญอันยังอย่างอื่น	
ปุช ๑ มุมถวัน วา	คือการทำบูชา และการฟังธรรมบ้าง.	
อญญ กโรติปยุคตรี.		

เตมาตปุณณมัยนุค และให้ภิกษุฉันโภชนะในสามวัน หรือ
 ทินศุคยมุหิ โภชน ให้กระทำซึ่งกาลฟังธรรม

โกเชติ อถวา คัสสุ ^{ใหญ่} และบุชาเป็นอันมาก ^{ตาม}
ทิวเสตุ ยถิจุณิต ^{พระราชประสงค์} ในสามวัน ^{ก็ทุก}
มหาธมฺมตฺถวณํ นาม ^{ดิถีบุญณมี} ในไตรมาส.

กาเวติ พหุปฺพนํ.
กฐินศุฎถารมาเสตุ
กฐินศุฎถรณารหํ
ปฺพุพฺพาคินฺนุณินิยามน
อาทาย กตจฺจวํ
ถตมคฺเคน คนฺตุวา
ชตญฺชเสน ปายโต
เทติ ราชวิหาเรตุ
ปริกฺขารากิมณฺฑิตํ
ทฺูเร ปฏฺิถตฺถนํ
มหานครโต พหิ
ฐานนฺตริกภิกฺขุณฺํ
จาตฺถารามเสตุ เกตฺถสิ
ทาเปติ ตปฺปปริกฺขารํ
กฐินศุฎถํ คิจฺจวํ

ในเดือนเป็นที่กราตกฐินทั้งหลาย ทรง
ถือเอาซึ่งจ้วรอันทำแล้ว อันควร
แก่อันจะกราตกฐิน อันประดับยั้งแล้ว
ด้วยบริวาร โดยนิยมอันตั้งสมมาแล้ว
ในก่อน เสด็จไปโดยทางบกบ้าง โดย
ทางน้ำบ้าง พระราชทานในพระวิหาร
หลวงทั้งหลายโดยมาก และให้พระ
ราชทานไตรจ้วรเพื่อกฐิน พร้อมทั้ง
บริวาร แก่ภิกษุผู้มี ฐานันดร ทั้งหลาย ผู้
อยู่อาศัยแล้วในท้ไกล ในอาวาส
และอารามทั้งหลายบางแห่ง ในภาย
นอกจากพระมหานคร ^{ถ้าว่า} ราชเสวก
อันพระองค์ประกอบไว้ ในโลกนคร
ทั้งหลาย เป็นผู้ตรวจตรา ตั้งข่าว

ดเจ โภคนนครสุ ดารมาแก่พระองค์ เพราะเหตุคืออัน
 นิยุคตา ราชเสวกา ไม่ได้กฐินของภิกษุทั้งหลาย ผู้อาศัย
 คนุจิวัตติกภิกษุณี อยู่ใน โภคนครนั้นไซ้ (โปรดเกล้า)
 กฐินาตาภการณา ให้ส่งใครจ้ฉวรเพื่อกฐินนั้นไปเทียบ เพื่อ
 ปาเหตติ ดำสนั รณฺญโย ประโยชน์แก่ภิกษุทั้งหลาย เหล่านั้น
 นิเวเทคฺติ วิจารณ์ ด้วยทรงพระดำริว่า ภิกษุทั้งหลาย
 เตสุมฺปคฺตถาย ปาเหตติ ผู้มีในภายนอก อย่าได้เป็นผู้ม้ปรกติ
 ตทคฺคฺกัฉ ติจ้ฉวร ปราศจากลาภ เพราะจ้ฉวรลาภเลย.
 มาหุ จ้ฉวรลาภมหา
 พาหิรา อปรปลาภิโน.

คมฺมาตํสํกุกฺกปฺกฺขมฺหิ ก็ในคิดที่แปดใน ศุกลบั้กษัของเดือนนั้น
 ปคฺตถายอ.ฐมียํ ปน ถึงแล้ว ให้ภิกษุผู้มีฐานันดรทั้งหลาย
 ติจ้ฉเรนฺจฺฉนาเทติ นุ่งห่มด้วยใครจ้ฉวร โดยประมาณมีแล้ว
 ฐานนฺตริกภิกฺขโว ในก่อน ด้วยอำนาจแห่งดังเขปว่า
 วตํสาวาสกํสจฺเขป- วัดสาวาสกจ้ฉวร. (จ้ฉวรอันบุคคลพึงให้
 วเสน ปพฺพมคฺคฺตโส. แก่ภิกษุผู้จำพรรษา).

ยทา จ ปุณฺณณมํ ปคฺตถา ก็เมื่อใด ติถชอปุณณมํ พระจันทร์
 โกมุทํ จากุมาตํ มีรัศมีรุ่งเรืองเต็มสเดือนถึงแล้ว กาด

คัจจรมโห จาสี	เป็นที่ถนัดของใครจ้อว ด้วยการส่งตมหนัก
อนุโต ราชนิเวศเน	และรับบิณฑบาต และฉันโดยวาระ
สขุณาเยน บิณฑิกาย	ได้มีแล้วในภายในพระราชนิเวศน์.

วารโต โภชนเน จ.	

เย ที ราชทินัน ฤทธิ	ภิกษุผู้มีฐานันดรทั้งหลายใด ห่มใคร
สังคุณรติจ้อว	บิณฑบาตราชทานแล้ว อันใดแล้ว

สมุปรุคาว สัพเพ เต	เทยว ภิกษุผู้มีฐานันดรทั้งหลายนั้น
ราชจ้อวราชิโน	ทั้งสิ้น แม้กว่าหกร้อยองค์ ทรงไว้
อติเรกณสตาบิ	ซึ่งจ้อวของพระราชา ส่งตมหนักเย็น

ฐานนุตริกภิกษุโว	ในพระราชนิเวศน์ ในคิลที่สืบตาม และ

สังขุณยานุติ เทรสยิ	รับบิณฑบาต ในภายใน พระราช วังและ

ส่าย ราชนิเวศเน	รับภักดาหาร กับทั้งบริวาร

คิหมุ บิ ปฏิกุคณนุติ	ในพระมหาราชมนเทียร แม้ฉัน-

บิณฑุ อนุเตปุรมุที จ	สามวัน.

มหาราชมณฺฑิเร จ	

ภคฺติ สंपฺริวารกั.)	

คิชาเยว วิภคฺตาณเต	ภิกษุทั้งหลายนั้น ๖) ๗) แบ่งสามอย่าง

ภุญฺชนุติ ทิวสคฺตเย	แต่ฉันสามวันโดยมาก แม้โดยสมควร

ภิกฺขุ โยมิ จ้อวทาน-	แก่จ้อวทานสมัย.

สมยฺสฺสํสาณรูปโต.	

ตตต ปุณณมีย เจเต ในดิถบุณณม็ของเคื่อนั้น ไปรดพระ
เทติ บังสุกเต พหู. ราชทานท่อนผ้าบังสุกุตเป็นอันมาก.

ยี่ กาดยุดติโต วุคคิ บังสุกุตทานโต อันอาจารย์ทั้งหลาย
รคคิทานนุติ เกหิจิ บางพวก กล่าว แล้ว โดยควร แก่ กาดว่า
ฉนวนคุดฉทุททนุติ รคคิทานคังน บังสุกุตทานนอันอาจารย์
ปายโต วุจจเควิช. ทั้งหลายบาง พวกยอมกล่าว นนเทียวใน
(สมกันหกล) ทนวา ฉนวนคุดฉทุททนทาน คังน
(ทานคือทั้งไว้ซึ่งผ้าในป่า).

เฮวี่ กาดมุหิ เทเตว ไปรดพระราชทานนนเทียว ซึ่งกาด
ภิกขุณี กาดจัวร์ จัวร์แก่ภิกษุทั้งหลาย ในกาดด้วย
ประการคังน.

กปตปุปุวกาเต ตู ก็ในกาดของชนมเบอง มีในเดือนก่อน
เหมนุคปุปุพมาดีเก ของฤคุเหมนค ให้พระราชาคณะทั้ง
คณิสต์เร็ว โภเชติ หลาย ผู้นั่งแล้วในเรือนหลวง แม้เป็น
ปณเต กปตปุปุเว อันมาก ฉนชนมเบองอันประณิตตะให้
พหูเปุยกทินิกอ พระราชทาน ไปในวิหาร บางวิหารบ้าง

ราชเคเท	นิตินุนเก	ตามพระราชประสงค์	ตั้งนาคเป็นไป
กิตติมัญจิ	จ วิหารมูหิ	ในวันเดี่ยวเดี่ยว.	
ทาเปติ	วา ยถิจนิต		

จันวตุสาวจุเฉเท	ตุ	ก็ในกาดเป็นที่คตบีของจีน	ให้ภิกษุ
รังกตุเคน	ภิกขโว	ทั้งหลายผู้เป็นพระราชคณะ	อิมพร้อม
คณิสต์เร	สันตปุเปติ	แล้วด้วยภคตาหารอันมรด	ในเรือน
ราชาคาเว	ชลาดเย	หตวงเป็นที่อยู่โกธนำ	(ตำหนักแพ)
โกชน	เคทนิทว	พระองค์ผู้เป็นใหญ่ของชน	เมื่อยังบุญ
สังเวเสติ	ชนาธิโป	ให้เป็นไปทั่ว	ด้วยพระองค์โดยนิยมน
อบี	จันนิยาเมน	ของจีน	ยังภิกษุทั้งหลายให้ฉนโกชนะ
สก็	ปุญญ	ตั้งนาคเป็นไป	ในสามวันเดี่ยว.

สังวจุฉรา	วจุเฉเท	ตุ	ก็ในกาดเป็นที่คตบี	ชื่อว่าทรุษไทย	ยัง
สยามตุ	ต้นวหเย		ภิกษุทั้งหลายเป็นอันมาก	ให้สาชยาย	
สณฐาบีเตสุ	อฏฐเฐสุ		พระปริคตบมบ้อมทั้งหลาย	อันคัง	
ปาการตุส	สมนุสโต		มันแล้วโดยรอบกำแพง	ให้กระทำพิช	
สังชฌายาเปติ	ปริคต-		อันพระปริคตตั้งพร้อมแล้ว	แม้ในเรือน	
สังชฌาย	ภิกขโว	พหุ	หตวง	ให้ภิกษุทั้งหลาย	แม้ทั้งฉน

ราชเคเหมี กาวะติ เหต่านัน ฉันแะพระราชทานเคว็อง
 วิธิ ปรีตุดังญหิต์ ไทยชรรมแม้งอย่าง กัแะครนเมือ
 สัพเพมี เค โภชาเบติ พิชนัน ดำเร้งแะด้วยประการท้งปวง
 เทคิ เทยย์ จ กิญจิมิ ให้พระราชาคณะท้งหตายฉัน โดยดำ
 คตัมญจ ปน วิธิสมิ คับท้งดำมฉนหนเทยว.
 สัพพะโส ปรีนิฏฐิเค
 ทินตุคยทุกเมเนว

โกเชติ คณเชอฐิเก.

ตั้งทุกปุกุขุมหิ กคุดิก- กัในฉนท้งหตายดำม ในกาตท้งหตาย
 มาตัสตัส อฏฐิมิมิ จ แปะฉนหนเทยว อินถอเฮาแะว ยกฉน
 กฐินตุถารภ เวณ ฉัย แม้งคถทแปะในศุภกตัมภษ ของ
 มาตญจ สกถ กคิ เคอชอกคคกมาต แะเคอชทงฉน
 เอกเทนถ กปตป- โดยความเป็นกฐินตุถารกาต แะ
 ปวงกาตญจ อชฉณย กาดของฉนหมเบอง อินทาแะวเป็นไป
 คหิเคตัส อฏฐิเสถว ในฉนเตยว (โปรดเกต่า) ให้ชอแม้ง
 กาเสตัส เททเนตัส หิ ปลาแะตัสกรแะเบีคแะโกท้งหตาย ท
 จาริเช ตักเร จามิ เขาพังฆ่า ด้วยความท้แห่งสัดท้ง
 หาดเก จามิ กุกุกูเย หตายฉน เป็นสัดท้เขาไปถ้งแะวฉ้ง

มีเสนาหารูปคด-	ความเป็นอาหารด้วยเนื้อ	ด้วยพระ
ภาเวณ วิริตพุกเก	ราชทรัพย์มากเทียว	แฉงตรงปลัดย
กัณหาเปตุวา พหุณา	ซึ่งสัตว์เป็นมฆวตทงหิตาย	จากความ
มุเตน ชัวปานิโน	เป็นสัตว์	อนเขาพงษา
วรมุหา สมุปโมเจติ	อนบัณฑิตกต่างแฉงว่า	ปาดะทาน
ปาดทานญหิต มค.	คิงน.	

คมุชเมติ กาดคุดย	กกาดทงหิตายเจตนนเทยว	อนถอ
จินาน คุดนมบี จ	เขาแฉง	เวณกาดทงตามทยกเวณแฉง
วชเชตุวา สคคัสเยว	นควย	เวณทรษของจันทงหิตายควย
กาเลต คหิตเส ค	ไปรด	พระ ราช ทาน ทกชณา ทาน เตมอ
ปพพเปตพตคุดตา	เพราะ	ความทแห่งกาด ทงหิตาย เจตนน
สม ททาค ทกชณ	เป็น	การประกอบ ด้วยบุพพเปต พตทาน
สคคูปกรณกนุค	ทานนออน	บัณฑิต กต่าง แฉง นน เทยว
คนุทาน วุจจเควช.	ในทนวาสคคูปกรณกทานคิงน.	

ตงกนุเต จ วิสาขสม	ภิกษุผู้ถอเขาซึ่งบัณฑิต	ผู้เจริญ
จตุสุมคณเมบี จ	ทงหิตาย	มีรอยทศองควยกงเป็นประ
เตมาตปุนณมัยญจ	มาณ (รอยห้าสิบองค)	ย้อมถอเขาซึ่ง

ตั้งจุนราว เหนือ	โคจรในภายในพระราชวัง ในกาดทั้ง
ปญฺจสุวเมธฺ กาดลฺ	หลายห้า คือในสังกรานต์มัย และ
วฑฺฒิตา มีนุทคาหิโน	วิธารตมัย และกาดเข้าพรรษา และ
ทียทฺฒตฺตา คณฺหุติ	ดิถีบุญนมี่ในไตรมาตและกาดเป็นที่คค
อนุเตปฺรุมฺหิ โคจร.	มีเหตฺน.

ตั้งกนฺเต สมนุทเพ	กัในสังกรานต์มัยกาดก่อนเสมอ และ
คฺตฺเน จ สมนุชเย	ในกาดตรุท กาดเป็นที่ตั้งไปเสมอ พระ
อนเเกศฺ มี ฐานลฺ	องค์ยัง โรงทาน ให้เจริญ อยู่ในที่ทั้ง
ทานคฺคฺ วฑฺฒยฺ วิธ	หลาย แมมีไซ่แห่งเดียว ทรงบริจาค
ภคฺตฺมุตฺ ปริจฺจชฺ	ภคฺตฺอาหาร และพระราชทรัพย์ต่าง ๆ พระ
ปทาเปติ อนนฺธิล.	ราชทานทั่วไป โดยไม่เจาะจง.

จิตฺตมาตฺตฺกุกฺกฺช	เมื่อใดดิถีที่ตามใน ศกฺตบักฺช ของเดือน
ยทาติ ตติยา ตติ	ห้ามแล้ว และตติที่ตามในกาพบักฺช
ปคฺตา ไปฐฐปทมาต-	ของเดือนดับมาตถึงแล้ว ดิถีทงตองน
กาพบักฺช จ เกรต	ันนบคคตกำหนดยั้งแล้วว่า จนเป็นที่
ตั้งจุนปานทิดธาติ	ตมชงนา สำหรับกระทำซึ่งความดี
เทวมี่เม อภิตกฺชิตา.	(ถอนา)

สัพเพ ราชกฤติกา จ
 อมจจา เสวกาบี จ
 วสเส ปวิพพญญเหที
 ตทฐิ ฐานนุครารหิ
 สัพเพอนุโต มหาราช-
 นิเวสเน สมากตา
 ราชาราม เสวิรัตน-
 พุทธารามวุหเย สุกะ
 สัมพุทธุสส มรกฏ-
 พิมพเสฏฐุสส สัมมุชา
 สันนิปจุสสกุกาเรหิ
 กตุวา ปุชฺ สมนุโต
 ส่าปภาส่าปปปลิตฺฐิ
 สจฺจปานิ บิวนุติเส
 สปญฺจจาบี กตุวา
 สฺย. ฐาชาวย. ราชินิ.

เหว สจฺจปานกาล-
 ภูตฺถมิ ทิวสฺทเย

ผู้เกิดในราชตระกูลทั้งต้นด้วย อ้ามาตย์
 ราชเสวกทั้งหลายด้วย เบยเดยงคตอคม
 (เบยหวัด) อันควรแก่ฐานันดรอัน
 ชนทั้งหลายอันได้แล้วด้วย ชนทั้งหลาย
 เหล่านั้นทั้งต้นเทียว มาประชุมกันใน
 ภายในพระมหาราชนิเวศน์ กระทำการบุ
 ชาโดยรอบ ด้วยสักการอันบูชาโดย
 เคารพทั้งหลาย ในที่เฉพาะพระพักตร
 ของ พระ สัม พุทธ มรกต พิมพ อัน ประ
 เสริฐใน พระอารามหลวง มีนามว่า เสวิ
 รัตนพุทธารามอันงาม กระทำแล้วเทียว
 ซึ่งการสวด เพื่อความเป็นผู้ชอบด้วย
 ศักดิ์ใน พระราชาแล้ว ตมกัน ซึ่ง นาสจฺจปานิ
 อัน ประดิษทด้วย การส่าป อย่าง ยิงด้วย
 พระมนต์สำหรับส่าป.

(ครนเมื่อประชุมของวันทั้งสอง เป็นกาล
 ของส่าจฺจปานิ ถึงพร้อมแล้วด้วยประ

สัมปตุมหิ มนุสฺสันโท	การตั้ง	พระราชผู้เป็นจอมมนุษย์
บีหิ ปุญญาภิวทมนิ	มีพระ	ราช ประสงค์ซึ่ง อันยัง บุญให้
สพเพติ ราชภวานิ	เจริญ	ยิ่ง ทรงแจกซึ่งภัตตาหารแด่พระ
ฐานนุตรารูปโต	ราช	ทรมัย เพื่อภักตทวนในกาลนั้น แก่ข้า
ตฤกาเด ภคฺตทานาย	ราช	การทงหลาย อันพระราชาเดียงแล้ว
ภาเชติ ภคฺตมุลกั.	ทง	ต้นโดยสมควรแก่ฐานันดร.

รณญา วิภคฺตมฺเตน	ในวัน	เป็น	ทคฺมกนนำจฺบาน	ทง	หลาย
ภคฺต สัมปฺปฺยาทิติ	พระราช	ผู้	พระเจ้าแผ่นดิน	ยัง	ภิกษุ
อนุโต มทานครสุมิ	ผู้มี	ฐานันดร	ใน	ภาย	ในพระมทานคร
ฐานนุตริกภิกฺขโว	รวม	ทง	ต้น	อัน	นับแล้ว
มิเต ปญฺจสฺเตนามี	ห้า	ร้อยกว่า		ให้	อัน
สํกิเรเกน เกวเด	แต่	ก็	แล้ว	ด้วย	พระ
สจฺจปานทิวเสสฺ	องค์	แจก	แล้ว	เพื่อ	ความ
โกชาเปติ มหิปปติ	บุญ	ด้วย	นน	เทียว	แม่
ปุญญาภิวทฺมฺยา เจว	เป็น	มง	คด	ด้วย.	
อโถมี มงฺคตาย					

ในวันทงหลายตองนั้น ชนทงหลาย
 เป็นอันมาก ที่เกิดในพระราชวงศ์ด้วย

ราชวงศ์กา จ ราช- ที่เป็นราชเสวกกับทั้งบริชนด้วย ได้
เสวกา สปริชชนา. ประชุมกันแล้ว.

เศสุมุขชาติโยมี้ แม่ปชาบค ของ ชน ทง หตาย เหน่านน ที่
สจจุปานมีโวปคา เขาไปถึงซึ่งความเป็นผู้คัมภีรนาสจปาน
สจจุปานายาคจุนุติ เป็นผู้นหญิงทงหตายแวดด้อม มา
อศุทธิ ปริวาริตา. เพอจะคัมภีรนาสจปาน

เศ จ สจคณิยามานา กชนทงหตายเหน่านน ชอจานบรม
นารโย จ นรามิ จ ด้วยกชนทงหญิงทงชาย พงเป็นคณมีประ
คัสสหัสสมคตามี มาณส่ามหมน หรือยงกวาส่ามหมนน.
คโต วา อศุทธิ สียุ.

ภุคเศส ปน ภิกขุสจ ักกรนเมอภิกษทงหตายฉนแล้วพราหมณ
ฐานนุตริกพุราหุมนา ผูมฐานนตทงหตาย มีคความเชอ
ส่าปาภิส่าบิ กโรนุติ เพออยู่ในน้าสจปาน ก็กระทำการแข่ง
สจจุปานมุหิ ส่าทริ. อย่างยงด้วยมนคส่าหรับแข่งน้า.

คิ ราชามี สยญญเวย แม้พระราชา พระองค์มคความเชอเพอ
สจจุเจน อภิสัญจติ ทรงยกน้า สจปานนน ชนดงย สจชทกช

ทกุชฌณาฏฐสงฺเขน ฌณาฏฐเทยว และทรงตั้งพระมหารัตน
 อุกุชฌนุโคว สาทโร ฌามรงค์มีราคาใหญ่ แล้วทรงรด
 โชวิคฺคา ๑ มหารตน- พระองค์ตั้งเทยว ด้วยน้ำดีจปาน.
 มุทฺธิกาโย มหคฺชิกา.

พฺราหฺมณา ๑ คเหตฺวาน กพฺราหฺมณทงทตาย เป็นผู้มีความ
 ราษชคฺคาทิกานิมิ เออเพอ ถือเอาราชดำตราทงทตาย
 สหฺพานิ ราษสฺตฺถานิ ทงสน แม่พระขรรค์ของพระราชา
 โชวนุเตตฺถาบี สาทรา. เป็นต้น ตั้งตงแม่ในหน้านั้น.

วทนฺดา พฺราหฺมณฺนเคบี พฺราหฺมณทงทตายเหล่านั้น กตางแม่
 สจฺจปานํ กโรนฺติ เต. ซึ่งพรหมมนตทงทตาย กระทำน้ำดี
 บาน (น้ำเครื่องดื่มสำหรับกระทำซึ่ง
 ความดี).

คโต ราษกฺติกา ๑ ในลำดับนั้น ราชตระกูลแต่ละเสวก
 เสวกา ราษยคฺคกา อั้นพระราชาประกอบแล้วทงทตาย ตม
 ยถาปัสสิทฺธิ สณฺฐาติ กินน้ำดีจปานนั้น เพื่อจะให้ตนตั้ง
 สจฺจปานํ บิวนฺติ คิ. อยู่ด้วยดี ตามพระมนต์อันประสิทธิ์
 แล้ว.

โบราณโก วยั กาด	อนึ่งกาดนมแต่โบราณ	ส่วนบุญอัน
บุญบุญนุค นวาทุณย์	บุคคลไม่ได้ให้เจริญแล้ว	พระราช
ทิวส์วเมษฐ์ กาด	ผู้พระเจ้าแผ่นดิน	ทรงกระทำบุญให้
บุญ วยุเมทธิ ฎปติ.	เจริญแม้ในกาดทั้งสอง	

ยทา คุ จุทกาโ	ก็เมื่อใดจันทรคาช	หรือสุริยคาช
สุรคาโ ปทิสต์	ย่อมปรากฏ (เมื่อนั้น)	พระองค์ทรง
พหุ สชณุชณทานิ	แจกก่อนเงินปลัดตั้งเป็นอันมาก	ยัง
ตั้งกุเป็ดกานเส	เสวกและเสวกาทังหลาย	ให้ยินต์
เสวก เสวกาโย	โดยวิเศษ.	
วิโคเสติ วิภาชย์.		

อิจุเจอรูปบุญญา	พระราชผู้ราชบิด	พระองค์ชนชม
คัก กาดานรูปโต	แล้ว	มีพระทัยแรงแดงเทียว
หจ.ไร อุกคจิจโต	พระทัยยินต์	ในทาน และในการ จำแนก
สัญญาชาติ นราชโป	แจกนั้น	อย่างไรนั้น ก็ทรงตั้งสม
ทาน ๑ สวิภาเส ๑	ซึ่งบุญทังหลาย	มีอย่างนั้นเป็นรูป โดย
ยถาค รมเต มโน.	สมควรแก่กาดนั้น ๆ	ด้วยประการดังนี้.

กาโต	ศุวามินโว	ทานิ	ก็กาดช้ออภินวกาด	ที่กำหนดไว้แล้ว
ดูจุจเต	อภิตกฺขิต		จะกล่าว ณ บัดนี้	เมื่อใด
ยทา	ปฐมภุคฺคฺส		ด้วย กาดอัน ประสงค์	และ เสด็จสวรรคต
นภโกฏิกฺกราชโน			ของ พระ ราชาทรง	พระ นาม นภโกฏิก
ชาคกาดสโม	กาโต		ราช (พระพุทฺชยอศฟ้า)	ซึ่งเป็นพระ
คฺคฺสเสว	อจุลยคฺคฺส	จ	ราชาพระองค์ก่อน	ซึ่งดวงไปแล้วพระ
คกฺกาดสทโส	กาโต		องค์นนนนเทยว	กาดเช่นกับด้วยกาด
บคฺ โค	คิตฺติวเสนิร		นนตงแล้วในกาดนี้	ด้วยสามารถดี
เศสฺ	ทฺวุสฺสิ	กาเศสฺ	พระองค์กทรงถวาย	เปิดทักษิณาทาน ใน
ททาคิ	เปตทกฺขินิ.		กาดแม่ทั้งสองน.	

เทวียาบี	จ	คฺคฺสเสว	ในประชุมของกาดทั้งสอง	อันเดิมขอ
อมริน	ทฺยนาเมีย		ด้วยกาดประสงค์และกาดสวรรคต	ก็
ชาติปฺปตยกาเดหิ			แม่ของ ส้มเค็ญพระนางเจ้า	ทรงพระนาม
คฺมกาดทฺวุเย	คตา.		พระอมรินทร	ซึ่งเป็นพระราชเทวี
			ของพระราชา	พระองค์ กอนนนนนเทยว
			(พระองค์กทรงถวาย	เปิดทักษิณาทาน)
			เหมือนอย่างน.	

ปัญจสัพทวงค์เศก- คชินทรคามิราชโน สัพทวงค์มหายุค มหาพโหวปการโน อตุตโน บิตุภุคส์ จิรี ทิวงคตส์มี ชาติกาตาจุยกฤดาต- สัมานนที ทินทวย ทกชนิทานุปทาน กโรติ วิปติ พท.	ในประชุมของวันทั้งสอง อันเต็ม ด้วย การ อัน ประ สติ แล้ว และ กาด อัน สัวรรคต ของสัม เตจ พระ เจ้าปัญจสัพ ทวงค์เศกคชินทรคามิราช สัมเตจพระ เจ้าสัพทวงค์มหายุค (พระพุทธรเจ้า หัตถ์) ผู้มีอุปการะมากใหญ่ เป็นพระ ราชบิดาของพระองค์ แม่เจ้าสัวรรคต นานแล้ว พระองค์ทรงกระทำ ทกชนิทานุปทานกิจเทียว ให้โพบุญ เป็นอันมาก.

คตส์เศก เทวียา วสุต- สัหส์สนนุหายยมี อตุตโน มาตุภุคตาย ทิวงคตายโต ปุเร ชาติกาตาจุยกฤดาต- สัเม ทินทวย คตา.	ในประชุมของวันทั้งสอง อันเต็ม ด้วย กาด อัน ประ สติ แล้ว และ กาด อัน สัวรรคตของสัมเตจพระนางเจ้า แม่ ทรงพระนามพระพันววรรษา ซึ่ง พระราชาเทวี่ ของสัมเตจพระเจ้า สัพทวงค์มหายุค พระองค์ เทียว ผู้เป็นพระราชมารดาของพระ องค์ ซึ่งเสด็จสัวรรคตแล้วในกาลก่อน แต่กาลนั้น

มาตามีตูปัญฐานญจ แห่งพระองค์เป็นกตเวทิตบุคคต และ
 ส้มุมเทว วิจิณคิย ทรง พระ ราช คำวิ ถึง การอุปฐากพระ
 ญาตีสงคณุหนญจาบี ราชมารดา และ พระ ราช บิดา โดยชอบ
 ส้มุมสัจจวาน สัจจกั นนเทยว และทรงพิจารณาแม่ซึ่ง
 สัพพมารมมณ กตวา การสงเคราะห์พระญาตีส และทรง
 เทติ ทาเปติ ทกฺขินิ กระทำพระธารมณทั้งสั่งให้ดี ยังบุญ
 อาทิสุดุสฺสทิสฺส ส้มุมาว เป็นอันมากให้เจริญ ทรงถวายซึ่งทักษิ
 พหิ ปุญญูปุปฺวทุขมยิ ณาทานทรงพระราช อุทิศเฉพาะ ไปโดย
 ชอบนันทเทยว.

สงฺฆโต วา อุทฺธิชฺเรศฺ พระองค์มีความเคารพ ทรงตั้งช้ช
 ภิกฺขุสฺส ปุคฺคเตสฺ วา โภษาหารอันพอ และวัดกุกทานอัน
 ปหฺตํ ชฺชชฺโกชฺชํ จ ประณิต มีจวรเป็นคั่น ไว้ในภิกษุ
 ปณฺตี จัวราทิกิ ทั้งหลายอันอุทิศแล้วแต่สงฆ์ หรือใน
 สาทริ ปติชฺชฐาเปติ บุคคต ทรงสั่งคัมพระธรรมเทศน์ อัน
 หิตุเปเทสเจตสา ประกอบพร้อมแล้วด้วยลักษณะมีความ
 อนิจุจคาทิสัญญุตติ ที่แห่งสังฆาร เป็นสภาวะธรรมไม่เที่ยง
 สุนาติ ชมฺมเทสํ เป็นคั่น ด้วยพระทัยอันเข้าไปเห็น
 กฐิกมฺมบี สกฺกาเรน ซึ่งประโยชน์เกอทุกุต พระองค์บั้นเท็ง
 สันตปฺเปติ ปโมทิตอ พระทัยแล้ว ให้ภิกษุผู้กล่าวธรรม
 อิมแล้วด้วยสักการะ.

บุพเพชฌัญญู เตโธ ^{๕๒} แท้จริง บุพเพชฌัญญู ^{๕๒} แม้ในกาล
 บุพเพชฌัญญู เตน บุริโต. ^{๕๒} ก่อนพระองค์ก็ให้เต็มแล้ว.

ยथा จ อตุคโน ชาติ- ^{๕๒} ก็เมื่อใดกาลเป็น พระชาตูปัตติ ของพระ
 กาลโต ปัสสูคิมงคโต ^{๕๒} องค์ก็ออกกาลประสูติเป็นบุคคล ^{๕๒} ถึง
 ตติถิกกเมน สมบุคโต ^{๕๒} พริ้มแล้วโดยลำดับของชาติ ^{๕๒} ควรจะเข้า
 ปุญ โญปจินนารโท. ^{๕๒} ไปตั้งสมบุญ.

อลบุพเพชฌัญญู วิญญูคป- ^{๕๒} ทนน บุญอัน พระองค์ ทรงตั้ง สม แล้ว
 ปตตกาธาว ตาทเส ^{๕๒} ในกาลเช่นนั้น ^{๕๒} แม้ในก่อนแต่กาล
 กาลเต เตน จิต ปุญญ ^{๕๒} อันถึงแล้ว ^{๕๒} ซึ่ง ความ เป็น วิญญูชน ^{๕๒} เทียว
 อุตทสูธวารกชเก มร. ^{๕๒} ทรงพระราชอุทิศถึง เทพยดา ผู้รักษาทาง
^{๕๒} หลาย.

สันตคา เจ เต วิชานะย ^{๕๒} ถ้าเทพยดาผู้รักษาทางหลายมีแล้ว ^{๕๒} เทพย
 เตส พถ อิต สียา. ^{๕๒} ดาผู้รักษาทางหลายนนพรูแจ้ง ^{๕๒} ก่าตั้ง
^{๕๒} ของเทพยดาผู้รักษาทางหลายนน ^{๕๒} พังมี
^{๕๒} เพราะบุญน.

อชานนเตส เปยเตส ^{๕๒} ครนเมื่อเทพยดาทางหลายเหล่านนั้น ^{๕๒} แม้
 จิต ปุญญ สู่ชาวหิ. ^{๕๒} ไม่ได้อยู่ ^{๕๒} บุญอันทรงตั้งสมแล้วก็
^{๕๒} เป็นบุญนำมาซึ่งความสุช.

๗๓

ปลดขี่ เทเวศร์ ตำรวจ พระราชทานเที่ยวซึ่งส่วนบุญ แก่
อมมนุษย์ทั้งหลายทั้งดั้น.

อตุตโน อธิฐฐาน อธิษฐาน อธิษฐาน อธิษฐาน ซึ่ง
สุดสุดดำริคณญจาบี ความพ้นไปจากอันตราย และ
สัพพโส อตุตครุคตริ ความถึง ทบซึ่ง ความสุข แก่ พระองค์
ให้ยิ่ง ๆ ด้วยประการทั้งปวง.

ยथा มาฆนทชตุเตน คิถัมพระจันทร์เต็มดวง ประ
สญญคุดา อาดี ปุณฺณมี กอบพร้อม แล้วด้วย มาฆนท ชตุตฤกษ์
ยาทีสัย มุณินทสุด เช่นใด คิถึเช่นนั้น ของพระ
องค์ร์สุดสุด สคฺฤโน มุณินทองค์ร์สุดพระศาสดา ได้มี
สว่างกานัน สนนินปาโค แล้วในกาลใด ความประชุมพร้อม
อโหสิ จากุรงคิโก ของพระสว่างทั้งหลายชื่อว่าจากุรงค
สันนิบาต ได้มีแล้วในกาลนั้น.

โสเหตุชณกโต มาร- แท้จริง ส้มเต๋จ พระผู้มี พระภาค นั้น
ชิโน โลกวินายโก พระ องค์ มี พระ วาจา ไม่ เป็น คำสอง
ไวสุดชชชี ชายุสงุขาร พระองค์ชนะมารแล้ว เป็นนายก
สโค ปาวาตเจติเย วิเศษของโลก พระองค์มีพระ

คทา ศัสตราบี กาลสูต	สติ ปดง ฮายู ตั้ง ขาร ณ ปาวาด เจดีย์
อภิตกษิตกาลโต	พระราชผู้ เป็น ใหญ่ กว่า นรชน พระ
จาทรงคตสนธิปาโต	องค์ ทรง ทราบ โดย กาด อัน กำหนด
อิติ โปราณจาทโต	แล้วของกาดแม่นั้นในกาดนั้น และ
ฮายูสงฆาโรสูตชชน-	โดยวาทม์แล้วในก่อนว่า กาด
กาโลติ สุกตญาโยโต	เป็นที่ ประชุม พระสงฆ์ ชื่อว่า จาทรงค
สมุปสูตติจวา นรินโทโต	สนธิบาตคตงน และโดยที่ทรง
บุพเพบุยาภาดี ปุชน	ทราบ มา แต่ พระ สูตร ว่า กาด เป็น ที่
ทปฐเปหิ ปุปุเมหิ	ปดงฮายูตั้งขารคตงน แล้ว
ถุปล่ม ปฎิมา ย จ	ทรง กระทำการ บุษา ใน พระสถูปและ
สนธิโค ปน รชชมฺหิ	พระปฏิมา ด้วยเทียนและรูปและ
กตยาณํ ชมุมิถ วัต	คอกไม้ทงหลายแม่ในก่อน พระ
อเนจวา สมุปวทฺเตติ	องค์ได้ดำรงอยู่แล้ว ในราชสมบัติ
อญฺญเย สมากเปติ จ	พระ องค์ ก็ ไม่ คัด เด็ย ซึ่ง ชนมิก
อนฺโต นิเวสเน สาม	วัตรอนงาม ทรงประพฤติให้
ปุช กโรติ เจติเย	เป็นไปด้วยดี แม้ชกชวณผู้อื่น
คปฺปวตฺตติทปกับ	ด้วย ทรงกระทำการบุษาคด้วย
ชมุมิ กถ สุนาติ วา	พระองค์ในพระเจดีย์ ในภายใน
กิสฺมญฺจาบี วิหารมฺหิ	พระนิเวศน์บ้าง ทรงสดับชรร
ปุชนคฺถาย เจติเย	มิกถาแม่ อัน แต่ง ประวัติ ของ พระผู้

ดังกุการ อภิหารเวติ
ภิกขุณี ปุชคามินี

มีพระภาคเจ้านั้นบ้าง และให้นำ
เครื่องดังกการะไปเฉพาะแก่ภิกษุทั้ง
หลาย ผู้มีความ ใครจะ บุชา ในพระ
เจตย เพอพระประสงค จะบูชา
ในพระวิหารบางแห่งบ้าง.

สมโย สรโท ปตุโต

สมัยหรือสรทกาดถึงแล้ว ยาทัง

ยทา ฮาดี อุกุพพสา

หลายห้าอย่างเหล่านี้ คือ เนยใส

ยาทีเส สารทิเกน

เนยคน นามัน น้าออยกับด้วยน้าผง

อาพาเชน วิเหล็กเต

ที่พระสัมพุทธเจ้าผู้มพระกรรณามาก

สมุพทุเชน ภิกขุ ทิสฺวา

ผู้มพระคุณเช่นนั้น ทรงเห็นภิกษุ

ทยาตุเกน ตาทินา

ทง หลาย เช่น ไค อัน อาพาช เกิดใน

สปีบีโนนิตเตตานี

สารทกาด ด้วยสามารถอุเบียด

มรฺชนา สห ฆาณิตํ

เบี่ยนแล้ว ทรงพระอนุญาติแล้ว

ปญฺจิมานี เกสฺชฺชานี

เพื่อให้ชดกน ได้มีแล้วในกาด

อนฺุญฺญาตานี สํยิตฺ

ไค พระราชาพระองค์ทรงระดัก

คทาบี กรุณาเวค-

ถึง เหตุที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ชนิตํ อานุชานนํ

ทรงอนุญาติแล้ว อันเกิดแล้วด้วย

อนฺุสฺสฺรฺตฺวา สฺงฺฆสฺส

กาดังพระกรรณา แม้ในกาดนั้น

มรฺชํว เทติ กตุลฺลิจิ

แล้วมีพระประสงค จะยังบุญอัน

สุเขตเต สมนุบัติทุชด์
บีหิ ปุญญชด์ ไชตน.

ดำเรจ ค้แต้ว ในเขต อนดีให้รุ่งเรือง
พระราชทานนาผงเทยว
พระสังฆ์ในวิหารบางแห่ง.

อิจจาภินวภาตมุหิ
ยุดคิโต อภิตกฺขิต
สุมมา กโรติ ปุญญานิ
นโยเชติ ปรบี จ
เฮวาภิตกฺขิต กาด
วิภตเต ทฺวิธา อบี
ปพพมคฺคฺม โนกฺกมฺม
อฺฐฐาเปตฺวา จ รมฺมิก
กตฺยานวตฺตกฺกจฺจ
ชฺรานุ โมทนารหิ
จินฺน โค วุคฺตฺตปฺปญฺยานิ
ญานสาธนโคจโร
ราชรมฺม ปวตฺเตติ
ปชาย หิตมานโส
สาธน์ จ ฐฐญฺจาบี
สุมมาว ปร โคปย

สมเด็จพระราชาทรงกระทำด้วย แม่
ยัง ผู่อัน ทงหลาย ให้ ประ กอบ เนื่อง
นิจด้วย ซึ่งบุญทงหลายโดยชอบ
ในอภินวภาต และอภิตกฺขิตภาต
โดยส่มควร ด้วยประการดังน พระ
องค์มี พระ โคจรอัน ดำเรจ แด้ว ด้วย
พระญาณ ไม่ก้าวไปแด้วยังหน
ทางในก่อน ยังกตฺยานวตฺตกฺกจฺจอัน
เป็นไปโดยธรรม ควรซึ่งความ
บัน เทิง ตาม ของ บัน ทิต เทยว ให้
ตงชนแด้ว ทรงตั้งส่มอยู่ซึ่ง
บุญทงหลายอันกถาวแด้ว ในภาต
อันกำหนดแด้ว อันจำแนกแด้ว
แม่โดยอย่างตองนั้นเทยว พระ
องค์มีพระทัย (แด้วองหาแต่ตั้งซึ่ง)
เป็นประโยชน์แก่ประชาชน ทรงปก

ยต์สา กิตติยา จาบี
คตฤ คตฤเถว สยฺยติ.

ครองรอบคอบ แม้ซึ่งพระค้ำถา
และ พระราช อาณาเขต โดยชอบ
เทียด ให้ราชธรรมเป็นไปอยู่
อันบุคคลย่อม ไต่ยิน ในที่นั้น ๆ นั้น
เทียด แม้ด้วยพระยศและเลี้ยง
ดรรเสริญ.

เฮว วุตฺตานิ ปุญฺญานิ
นพฺพุชานติ วุจฺจเว
เยสุ วุตฺตานุสาเรน
นียฺตุ โท โหติ ภูปติ
อนพฺพุชานิ ปุญฺญานิ
ยทา อปฺปฐิตานิ คุ
อเถตานิ นิปฺพมาเทติ
นียโม โนปตฺตภคิ.

บุญทั้งหลายที่ กล่าวมาแต่ด้วยประ
การตั้งน บัณฑิตกล่าวแล้ว
ว่านพิทฺธบุญ พระราชาผู้พระเจ้า
แผ่นดิน พระองค์เป็นผู้ประกอบ
แล้วซึ่งอนพิทฺธบุญ ทั้งหลาย โดยอัน
เป็นไปตามบุญอันกล่าวแล้ว ใน
กาลทั้งหลายไรเล่า ก็เมื่อใด
อนพิทฺธบุญทั้งหลายตั้งจนแล้ว เมื่อ
นั้นอนพิทฺธบุญทั้งหลายนั้น ย่อม
สำเร็จไปไม่กำหนดกาลนิยาม.

ชินฺนุณฺทกานํ วิหารานํ
ปฏิจฺจฺจฺรณํบี จ

แม้ การ ปฏิ ตั้ง ธรรม์ พระ วิหาร เก่า
ด้วย การสร้างพระอารามใหม่ ใน

นุใจอุษาบิรุชานด์

นวารามาภิมาปน์

ปฎิมาเจจุจตุปาน์

ปฎิสงขารมาปน์

คณคํ์ ตาภคฤถิกานญุจ

อาทิสต์ ยาจเน ดติ

เคตต์ ยถิจุณคํ์ ภณทป-

ปัททาเนนาคฤถ์ดษาน์.

ท่อนให้ตงชนใหม่ด้วย การปฏิ

ตั้ง ขรณ หรือ สร่าง พระปฏิมา และ

พระเจคัยและพระสถูปด้วย ครน

เมื่อ ความฉงฉอน ก ของชน ทงหลาย

ผู้มีความคองการ ด้วยตาภ เฉพาะชง

การ ปฏิตั้งขรณ พระ วิหาร เก้า เป็น

คั่นหน้ ๆ มีอยู่ ก็ให้ดำเรจ

ประโยชน์ แก่ ชน ทง หลายเหล่าน

ด้วยพระราชทาน ภณทตาม

ปรารภณา.

กถิกาน์ ยดส์ด้น

นคาน์ ฉวณาปเน

กฤตส์ดริยา นุชยวนนุ-

ปทาน์ ทกฤชณาย

นอหืออกถนทกถันไยไคยวคแล้วด้วย.

การ พระ ราช ทาน ทักษิณา ทาน เป็น

ไปตามตระกูล และความเป็น

อิสระ ใน การ เค้า ศพ ของ บุคคล ผู้มี

ตระกูล และ มี ยศ ทง หลาย อัน ตาย

แล้วด้วย.

นุชิตินา เอรุปวนิ

ปญญาอนุยานิจุจยานิ

พระราชผู้เป็นใหญ่ในสยาม พระ

องค์ยังบุญทงหลาย มีความเป็น

สยามีสู่โร ปุพพสม
ปุเรติ อุตฺตริบี วา.

อย่างนั้นเป็นรูป แม้อันบุคคลไม่
ได้สั่งสมแล้ว ย่อมให้เต็มเต็ม
ก่อนหรือยิ่งกว่าก่อนบ้าง ด้วยประ
การดังนี้.

อิจุเจวํ วุตฺตปุญฺญานิ
นิจฺจียานินิจฺจียานิ ฯ
สญฺจินํ ราชกิจุเจสํ
อญฺญุชฺชํ ฯ มหายโส
ปธานุรทฺตชนคฺคํ ฯ
วิจฺจนํ สุตฺตการณํ
ชมนฺเมเน เมทนี เนติ
ชมนฺมราชว สํสาณํ
คิยฺยฐนุโต สยามราชนํ
สมนฺมา ชมนฺเม สคารโว.

พระราชามีพระยศใหญ่ พระ
องค์สั่งสมอยู่ซึ่งบุญทั้งหลาย อัน
กล่าวแล้ว อย่างนี้ด้วยประการ
ดังนี้ด้วย ซึ่งนิจยบุญและอนิจยบุญ
ทั้งหลายด้วย อนึ่งทรงชวนชวายอยู่
ในราชกิจทั้งหลาย แดงวงหาอยู่ซึ่ง
เหตุอันนำมาซึ่งความดี เพื่อ
อันรักษาเนื่อง ๆ ซึ่งประชาชน พระ
องค์มีความเคารพ ในธรรมของพระ
ราชาชาว สยาม ทั้งหลาย ตั้งอยู่ โดย
ชอบนำไปซึ่งแผ่นดินโดยธรรม คือ
พระธรรม ราชานำไป ซึ่งคำ สั่งสอน
โดยธรรม.

อิจุเจวรูปํ วิวิชฺชบี ปุญฺญํ
โสวคฺคิกํ ทานมฺขอปฺปติทฺธํ

บุญอันเลิศดีสำเร็จทั่วแล้วด้วยอุบาย
ของ ทาน แม้มันวิธ ต่าง ๆ มี อย่าง นี้

ต่เตน เจยฺย ยทิ ภาวนาย เป็นรูปด้วยประการดังนี้ พระ
 นิจุบี กาด ๑ โนปโยคฺย ราชาทรงพระนามพระปรเมนทร
 อตุคปฺปรคฺถ สมเปกฺขมาโน พระองค์กริ่งแล้ว แดะริ่งเริงทอ
 หฏฐปฺปหฏฐโร ปรเมนุทราชา แด้ว ทรงตั้งสมอยู่ด้วยศีล อนึ่ง
 กาดานุกาญจํ นิสํมุการี เข้าไปประกอบ อยู่ในความประพฤติ
 อุตฺตสาหา โท ปกโรติ สพุพ. ด้วยภาวนา แม้นกาดเป็นนิจ
 พระองค์เพ่ง อยู่เด่มอ ซึ่ง ประ โยชน
 คนและผูอน มีปรกติใคร่ครวญแล้ว
 จังกระทำ มีพระอุตสาหะเกิดแล้ว
 กระทำซึ่งราชกิจทางปวง ด้นกาดเป็น
 ไปตามกาด.

มญฺญาม สพุพมุหิ นราตยสฺมึ เราทั้งหลายสำคัญอยู่ว่า ในที่อยู่
 ใน วิชฺชเวณฺณคฺคิ กโรนุโต ของนรชนทางด้น พระราชาผู้
 เสฏฐสฺส รญฺโญ วิชิต อิมสฺมึ ประเดริฐเป็นอิสระในประเทศ พระ
 อญฺโญ ปเทสฺสสฺสรวาเสฏฐโร. องค์อื่น ซึ่งจะกระทำตามคติของ
 พระราชาผู้ประเดริฐ ในแคว้นแคว้น
 นี้ไม่มีเทียว.

มุญฺญปฺปิกคฺติ ปริกคฺคยฺนตา เราทั้งหลาย ผู้มคนดำรวมแล้ว
 ดุยามินุทเทวสฺส มยฺย ยคฺคตา ผู้ตั้งบ คอ ตาม เป็นจริง

ด้จจุานุสนุชา อนิกจุจวาท อันกล่าวเป็นหมุกัน สรรพเสริญ
 คนุเกม วิตุถารตีโลกวากุย์ อยู่ซึ่งพระเกียรติคุณ ในการ
บุญ ของ พระ ราชา ดัง เทวดา ผู้ เป็น
ใหญ่ ใน สยาม ย่อมผูกซึ่งถ้อย
คำอันบุคคลพึง กล่าว เป็น ดีโลก โดย
พิศดาร.

เถรานุเถรา ปน วาจยิตฺวา ก็พระเถรานุเถรทั้งหลาย แม้เป็น
 ทูรขุรัฐฎาบี อิมิ สีโลก ผู้ตั้งอยู่แต่ในทีโลก ได้อ่าน
 อตุถิ นิสฺมเมว วิจินฺตยนฺดา ดีโลกนั้นแล้ว เมื่อใคร่ควร
 ญตฺวานุโมทนฺตุ ปสนฺนจิตฺตา พิจารณาทราบเนอความแล้ว จง
 ใสตฺถิ ชยิ อายุวิจฺจทมนฺญจ เป็นผู้มีจิตเลื่อมใสบันเทิงตาม
 วเนณฺนปฺปวฺจฺจิมิ สฺขสงฺกตฺติญฺจ จง ยัง พระ ราชา ให้ถึง ความ สดุดี
 กิตฺติ ปุปฺปทํ โภกพตฺตจฺจยญฺจ และ ความชนะ และ ความ
 อาโรคฺยิ อีสฺสรฺยิ สิริญฺจ และ ความ เจริญ รร
 ปาเปนฺตุ ภูปฺสฺส นริสฺสรฺส ถึงพร้อมซึ่งความ
 เปมิ วิภาเวนฺตุ สเมตฺตจิตฺตา ถึงซึ่ง
 วทฺเทนฺตุ ภตฺติ ชรณฺสฺสรฺมฺหิ เพิ
 สมนุมาภิวาเทนฺตุ อเปกฺขอนฺ โค. คว

บทประพันธ์ กวี เป็น

มีจิตประกอบด้วยเมตตาดี ยัง
 ความรักให้เจริญวิเศษแก่พระราช
 ผู้พระเจ้าแผ่นดินผู้เป็นใหญ่กว่า
 นรชน จงยังพระราชให้เจริญ
 เป็นผู้เพ่งอยู่ ซึ่ง ความ รักดี ใน พระ
 ราชผู้เป็นใหญ่ในแผ่นดิน จง
 อภิวัตโดยชอบ.

เสนาภิวาเทน กเตน สุมมา พระราชาพระองค์นั้น เป็น นายก เด็จ
 เถเรหิ จญญเหหิ วิเทสเทหิ ของมนุษย์ ทรงพระเจริญตั้งอยู่
 สณฐุสสเท โส มนุนายกคุโค ด้วยคสังกาดนาน ด้วยอภิวัต
 สัจจตมมาโน จิรทัชกาดนุติ. นั้น อันพระเถรทั้งหลายด้วย อัน
 ชนผู้ อยู่ ต่าง ประเทศ ทั้งหลาย ด้วย
 กระทำโดยชอบแล้ว ด้วยประการดัง
 นแด.

คากาย นิฏฐิตะคตกา
 ภาสัย ปวิจตุคิตา
 สตุคควัสสิเก สเต
 นิฏฐา ปญจมกุมมเท